

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto skupaj naprej . . . K 50—	celo leto naprej . . . K 55—
pol leta 25—	za Ameriko in vse druge dežele:
četrt leta 13—	celo leto naprej K 60—
na mesec 4-50	

Vprašanjem glede inšertov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka.
Upravištvu (spodaj, dvorišče levo). Knaflova ulica št. 5, telefon št. 85.

Izhaja vsak dan svačer izvenredne nedelje in praznike.

Inšerti se računajo po porabljenem prostoru in sicer 1 mm visok, ter 54 mm širok prostor: enkrat po 12 vln., dvakrat po 11 vln., trikrat po 10 v. Poslano (enak prostor) 30 vln., parte in zahvale (enak prostor) 20 vln. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Novi naročniki naj pošljejo naročnino vedno po nakazatelju. Na samo pisemne naročbe brez poslatve denarja se ne moremo nikakor ozirati.
„Narodna tiskarna“ telefona št. 85.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

dostavljen na dom ali če se hodi ponj:

celo leto naprej K 48—	četrt leta 12—
pol leta 24—	na mesec 4—

Posamezna številka velja 30 vinarjev

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflova ulica št. 5 (v L. nadstr. levo), telefon št. 34

Slovenski dnevi v Ljubljani.

Prihodnji petek in sobota sta velepomembna dneva. V Ljubljani se izvrši ustanovitev Narodnega Sveta, v slovenski prestolici se zbere prvič na domačih tleh naša parlamentarna delegacija, Jugoslovanski klub, in istočasno v njo posetijo Ljubljano najodličnejši politični predstavitelji češkega in poljskega naroda.

Z ustanovitvijo Narodnega Sveta dogradimo stavbo naše narodne organizacije. Slovenske stranke so prve med jugoslovanskimi političnimi organizacijami z odobravanjem vredno energijo se lotile enega najboljših perečih naših narodnih problemov: organizacijskega vprašanja. Obnovile in preosnovala so svoje lastne organizacije, jih prilagodile razmeram novega časa, postavile so svoje moči v službo velike narodne ideje, izločile so iz domačega javnega življenja spore in prepire, ki ovirajo ali otežujejo jednotno narodno politiko, ter so tako tudi praktično pričele reševati problem koncentracije vseh političnih sil našega celokupnega jednotnega naroda. No, naposled vsled energičnega in praktičnega postopanja sloven. strank zmaga ideja narodne koncentracije v vseh jugoslovanskih deželah in upravičena je nada, da bo vodstvo naše narodne politike v do glednem času prevzel skupni Jugoslovanski narodni odbor.

Del tega odbora bo tvoril ljubljanski Narodni Svet, katerega ustanovna seja se vrši v petek 16. t. m. Ljubljanski Narodni Svet bo naša vrhovna politična instanca, on bo zastopnik naše enotnega naroda na znotraj — napram ljudstvu in njegovim političnim, kulturnim in gospodarskim organizacijam ter na zunan, napram državi in drugim narodom. Ljubljanskemu Narodnemu Svetu izročajo naše narodne stranke vso ono oblast, ki je potrebna, da bo mogel svojo nalogo dobro izvršiti. Njemu se prostovoljno podrejujejo v vseh vprašanjih ednotne narodne politike in discipline. Narodnega Sveta oblast temelji predvsem na obeh najmočnejših slovenskih strankah, na S. L. S. in J. D. S., ki sta prvi sklenili dogovor za njega ustanovitev. Te dve stranki obsegata Kranjsko, Štajersko, Goriško in Koroško. Njima se je pridružila narodna politična organizacija v Trstu in politično zastopstvo istrskih Hrvatov in Slovencev. Jugoslovanska socijalno - demokratska stranka se sicer ni brezpogojno podredila Narodnemu Svetu kot vrhovni narodni instanci ter je odklonila poslati vanj svoje stalne zastopnike, vendar pa je izjavila, da bo od slučaja do slučaja sodelovala in upati je,

da se njena taktika v splošno narodnih zadevah ne bo več bistveno oddaljila od smeri, katero ji bo določeval Narodni Svet. Tudi Dalmacija bo zavzemala posebno stališče. Tam so se pred kratkim razdružile vse predvojne stranke in ustanovile jednotno politično zastopništvo, ki bo stalo v trajnem stiku z ljubljanskim Narodnim Svetom.

Z ustanovitvijo ljubljanskega Narodnega Sveta je storjen velik korak zgodovinskega pomena, podano je jamstvo, da bo velika politika našega naroda v območju slovenskih dežel in slovensko - hrvatske Istre v bodoče povsem jednotna in smotrna. Poseben pomen je pripisovati dejstvu, da bo v ljubljanskem Narodnem Svetu organizirana tudi Istra. To je udarec proti tistem separatizmom, ki teoretično sicer priznava jedinstvenost našega naroda, pa v praksi včasih naravnost boječe drži plemenske razvrstitve.

Naš Narodni Svet čaka ogromno dela. Može, ki so jih stranke vanj poslale, pa so nam porok, da se bo to delo vršilo smotrno, energično in uspešno. Na čelo naše najvišje narodne reprezentance bo stopil mož, kateri vživa neomajno zaupanje celega naroda, posl. dr. Anton Korošec. Na ta način bo tudi najbolje zagotovljeno vzporedno in spoznamno delovanje Narodnega Sveta z našo narodno parlamentarno delegacijo, Jugoslovanskim klubom.

Že pri ustanovitvi N. S. bo dana prilika, da se njega člani spoznajo in porazgovorijo z našimi državnimi poslanci. Dne 17. t. m. se vrši v Ljubljani plenarna seja Jugoslovanskega kluba, seja zgodovinskega pomena in velike važnosti. Prvič se zberejo na domačih tleh naši parlamentarni zastopniki, da se posvetujejo o nadaljnjih korakih v svojem težkem boju za pravico in svobodo naroda. V Ljubljani bodo storjeni glavni ukrepi za bližnjo bodočnost. Jugoslovanski klub s tem simbolično izraža, da korenini vsa njegova politika v narodu, da so zanj merodajne le koristi naroda in ljudstvo bo zopet pokazalo, da do zadnjega mislečega in poštenega človeka v svojih vrstah odobrava politiko Jugoslovanskega kluba. Ljubljanska seja Jugoslovanskega kluba bo nam in vsem našim sosedom krasna ilustracija politike iz naroda za narod in bo dala naši parlamentarni delegaciji novega moralnega ugleda na znotraj in na zunan.

Tem bolj, ker se bo istočasno v Ljubljani nadaljevalo delo praških spomladanskih dni. Na poti k priprosti slovenski hiši, kjer je nehalo biti Krekovo srce, se ustavijo v slovenski prestolici mili gostje s slovenskega severa in ožji rojaki iz hrvatskih in srbskih pokrajin našega narodnega ozemlja. Na čelu čeških poslancev in politikov pridejo načelnik Češkega Svaza posl. František Staněk, podpredsednik

poslanske zbornice in voditelj čeških soc. demokratov posl. Vl. Tusar, pozdravili bomo zopet po dolgi letih v svoji sredini poslanceva Vaclava Klobača in poslance Austa, Sedlačka, Slavička, Kalino Bradača in dr. Poljski delegati se pripeljejo pod vodstvom bivšega železniškega ministra eksk. Głombinskega, posl. grofa Skarbeka in znamenitega poljskega slikarja posl. Tetmajerja, iz Zagreba dospejo zastopniki vseh narodnih strank, ki so se dosedaj izrekle za narodno koncentracijo, med njimi posl. dr. Pavelić, dr. Budišavljević in dr. Lorković. Tako bodo zbrani v naši beli Ljubljani zastopniki češkega, poljskega in jugoslovanskega naroda in bodo imeli priliko še bolj utrditi ozke medsebojne zveze, še bolj poglobiti spoznanje, da smo Poljaki, Čehi in Jugoslavlani navezani drug na drugega v našem boju za svobodo, pa tudi v svobodi v našem stremljenju po srečnem in uspešnem našem razvoju v družbi civiliziranih narodov sveta. Tako se bo v Ljubljani krepko gradila naprej stavba jugoslovansko - češke - poljske trozveze, katere zdrava ideja postaja vedno bolj temeljni kamen narodne politike vseh treh zapadnoevropskih slovenskih narodov. Čehi in Poljaki ne prihajajo k nam le kot mili gostje, prihajajo kot preizkušeni sobojniki in vneti sodelavci in prepričali se bodo, kako globoko razumeva naše ljudstvo pomen njihovega prihoda.

Ljubljana še ni doživela tako pomembnih in zgodovinskih dni, kakor bosta petek in sobota. Razmere so take, da ne more pokazati svojega navdušenja in svojega razumevanja na sijajen način. Le skromni dobrodošli bo pozdravil člane Narodnega Sveta, naše državne poslance, naše brate iz rodni hrvatskih in srbskih pokrajin, srce češke in poljske zavezništva, toda srca bodo tem glasnejše utripala in naše duše bodo v prazničnem razpoloženju spremljale ljubljanska posvetovanja.

Proklamacija ogrskih Slovencev.

Praški listi priobčujejo naslednjo izjavo ogrskih Slovencev: Tudi mi ogrski Slovenci, ločeni od ostalih Slovencev, mnogokrat neznanici celo svojim najbližnjim sosedom, se pridružujemo skupni jugoslovanski deklaraciji, da pokažemo svetu, da še nismo poginili v ogrski poplavi in da čutimo v sebi moč in voljo, se otresti madžarskega jarma, ki nas tlačí že stoletja. Vsi smo pri tem edini, katerekoli vere smo, katerekoli stranke ali politične skupine; vsi imamo eno misel: Jugoslovanska majniška deklaracija se mora uresničiti.

Iz slovankega sveta.

Stoletnica glasbenica Lisinskega se bo praznovala s posebnim »glasbenim tednom« v Zagrebu. Letos avg. bo 50 let, kar obstoji »Društvo sv. Jeronima« (= Mohorjeva družba); svečana skupščina bo dne 29. avgusta. Pred glavno skupščino bo imel tajnik slovenske »Družbe sv. Mohorja« predavanje o temi: »Naloge naših književnih društev po svetovni vojni«, predaval bo tudi dr. Ivanišević iz Dalmacije. Kanonik Milan Strahinčak je za ta jubilej ustanovil novo ustanovo 10.000 kron. »Njige se letos tiskajo v 50.000 izvodih, koledar »Danica« pa v 100.000. — Hrvatski pedagoško - književni odbor, ki po svojem značaju odgovarja »Slovenski Solski Matici«, bo imel svojo glavno skupščino dne 25. avgusta v Zagrebu.

Hrvatska vlada je v Bakru ustanovila atžjo realno gimnazijo. — Kakor znano, se je v Zagrebu pokrenila »književna akcija« za jugoslovansko dečo, t. j. jugoslovanski avtorji izdajo poseben almanah; prispevki (tudi krašje razprave in študije) naj se pošljejo do 1. septembra tajništvu Matice Hrvatske. — V Osljeku se je ustanovila »Jubilarna zaklada (ustanova) Jos. pl. Glembayeva« v prilog vzgoji siromašnih dekle. Nabralo se je dosle 10.800 K, in sicer so polovico te vsote nabrale hvalne učence učiteljice Glembayeve po pripekkih 10 do 20 vln., ostalo se je nabralo med občinstvom. Učiteljica Glembayeva je lahko vesela te vsote, a še bolj ljubezni, ki se vidi iz nje.

Lektor za angleški jezik na češki univerzi V. A. Jug. izvrsten prevajalec iz angleščine, pripravljala »Velik angleško - češki slovar«. — Izšla je prva številka »revije češkega socializma« Budućnost pod uredništvom univ. prof. Fr. Krejčega. Naloga smotre je, znanstveno in filozofski formulirati program češke social. stranke; podlaga mu je angleško-farncoska filozofija. V kakem razmerju je nova revija s social. revijo »Akademijo«?

V smotri »Cesta« (št. 10) piše Josip Pelšek o »letu na slovanskem jugu«. Bil je očividno kot vojak nekje najbrž v Hercegovini. Piše o ljudeh in pravi: »Ne bodi tako ošaben, da bi ljudem te zemlje ne rekel »brate!« Pesem jugoslovanska mu je divna, bratski topla; prihaja mu pri tem celo nevarna misel o skupnosti slovanskega juga in severa.

Literarno - kulturno življenje med Slovaki je silno oživilo, kakor bi hotelo dohiteti zamude prvih vojni let. Najaktuelnejša je pač akcija za izdajanje ljudske literature. Ta se je dosle silno zanemarljiva, zato pa je tudi politična zavest naroda bila nizka. Madžari so pač za Slovence »skrbeli«, a tako kakor »Stajerci« za Slovence. V nezavednih krajih se bodo spisi zastopni delili iz posebnega velikega fonda, ki ga je ustanovil neki mecen.

Z veseljem konstatiramo, da se češko-poljski stiki vedno bolj zojujejo. Med mnogimi češkimi polonofili je tudi dr. Jaromir Borecki, ki je sedaj na češčino prevedel dramo Wysplanského »Varšavljanka«. Fr. Vondraček pa je v češčino preložil 4. knjigo povesti Kar. Tetmajerja. — Prof. Vladisl. Zbierchowski izdaja na Dunaju poljski mesečnik »Świat chrześcijan«.

ski« (Svet krščanski) z geslom: »Vrnilo se h Kristusu in k prirodi« (Wien XIII/2 Kelchgasse 18). — Spomladi je umrl poljski dramatik Lucijan Rydel; njegova rod. bina živi v težkih razmerah na »Zagonu« v Krakovu. Poljski listi prinašajo poziv, da bi se iz javnih darov njej kupilo to bivališče.

Poljaki v Parani, južnoameriški državi, ki je dvakrat tako velika kakor kongresna Poljska in je zelo rodovitna, štejejo 120.000 izmed 450.000 prebivalcev ter imajo 60 odstotkov zemlje v svoji posesti in so sploh poleg indijsko - portugalskih domaćinov edini kulturno - produktivni element. Skoro povsod imajo poljske šole, društva, knjižnice. — Poljski časopisi marljivo razpravljajo o bodočih poljskih gospodarskih odnosih do Balkana ter pravijo: »Prvi pogoj in trdna podlaga bo, učiti se srbo - hrvatskega, bolgarskega, turškega in grškega jezika. Moramo pa nadalje tudi s svoje strani narodom na Balkanu pokazati, da nam je res mnogo do tega, spoznati njih razmere in probleme. Dokler nas bo vsaka boljševiška ali ameriška spletkarja bolj zanimala, kakor najvažnejše balkanske stvari, dotle nam na Balkanu ne bodo verjeli.« (Kraj).

Opetovano smo že pisali, kako je poljska stvar na Litvi izročena na milost in nemilost Nemcem, posebe v velikem mestu Vilnu. Ko so bili Rusi gospodarji Vilna, sta izhajala tam dva poljska lista, zdaj izhaja le eden in še ta sme le ponatiskovati poročila tamošnjih nemških listov. Prejšnje poljsko gledališče je moralo prenehati. Koliko je pa tam Poljakov, se vidi iz tega, da imajo 30 ljudskih šol in dve moški in dve ženski gimnaziji, a v gimnazijah morajo sedaj pod okupacijo poučevati po 6 ur nemščino na teden. V progmanstvo je moral upravitelj škofje Mihalkiewicz in njegov tajnik, ker se je upiral ukazu, da bi se v vseh cerkvah, razen v dveh, pridgivalo litvsko. Sodno postopanje se vrši nemško.

Slavni ruski slikar Ilja Rjepin je umrl od gladi v Krokholi na finskih mejah; bil je kakih 74 let star. Kakor je veliki njegov vrstnik Vereščagin umrl kot žrtve rusko - japonske vojne, tako je zadnja vojna pograbila Rjepina. — Spis Rusa V. G. Korolenka »O padcu carske vlade« je preložen na češčino, a ga cenzura ne pusti objaviti. Ruski izvirnik (1917) je bil brez ovir odtisnjen v Berlinu in priporocen — ruskim vjetnikom. Na Dunaju stvar študirajo.

C. kr. pošto ravnateljstvo je izdalo to - le naredbo: Pošiljke v Ukrajino se sprejemajo samo z nemškimi, ruskimi in francoskim naslovom. Poljak, Čeh in Jugoslovani torej ne smejo v Ukrajino.

Boljševiška »junakinja« Manjka Nikiforova. Vsi ženski »bataljoni smrti« izginjejo v primeri z Manjko in njeno krutostjo. Je hči vaške trgovke, 30 do 32 let stara, drobna visoka brunetka z magnetično privlačnostjo za moške. S 13. letom je iz romantično - ljubezenskih motivov bila že anarhistka, ljubica nekega anarhista. Bila je za carstva poslana v Sibirijo, a je ubežala v Pariz. Po revoluciji se je vrnila v Rusijo, organizirala bando 800 zločinskih elementov v strah ruskega juga, kjer je pozivala ljudi, da ubijejo oficirje. Zdi se, da se ji je posrečilo uteči tudi pred nemško armado.

Bolgarska basen. Bolgarski dnevnik »Mir«, ki stoji blizu sedanji vladi Malinova, je priobčil to - le basen: Turški

ljudje pred l. 1848. niso bili tako vajeni društvenega ali recimo parlamentarnega javnega življenja, kakor dandanes, so omogočila shodu resno delo. Za zapuščeno so bili zbrani 30. maja: Vaclav Hanka (Čeh), Jan Helcelet (Moravan), Miloslav Hurban (Slovak); za poljsko-rusinski zbor: knez Jurij Lubomirski, Mauric Krainski in Jan Boryskiewicz. Za Jugoslovane: protirej Jurij Stamatović (Srb), baron Drag. Kušljan (Hrvat) in Stanko Vraz (Slovenec).

Jugoslovanski zbor si je izbral za predsednika Pavla Stamatovića, namestnik je bil Fr. Zach, zapisnikar dr. Subotić, namestnik A. Brlić. V veliki odbor so bili voljeni: Stamatović, Zach, Subotić, Brlić, M. Grnić, dr. Stojaković, St. Zlatojević, P. Ridžički, T. Brkić, J. Paus, M. Popalović, Al. Sparovec, G. Globočnik, Mat. Ban, D. Dančič, B. Djordjević. Posla sta bila za češki zbor: Paus in Zlatojević, za poljsko - rusinski zbor D. Kušljan in M. Prica. Vseh Jugoslovancev je bilo 42. Slovenci so bili: Vraz, Sparovec, Globočnik, Jevnik in Grlovič. Češki (232), poljsko - rusinski zbor (61) je bil mnogo večji. Med Jugoslavlani je bilo nekaj slavnih znanih imen: Vuk Karadžić, Daničić, Vraz, Stamatović, Kralac, V. Lisinski i. dr. Vseh zborovalcev članov je bilo nad 300. Najbolj pisan je bil poljsko - rusinski zbor. Denis piše, da so na potu v Prago rekli Rusini, da gredo tja, da bodo glasovali proti Poljakom, in Poljaki, da bodo glasovali proti Rusinom (to se godi še dandanes). Ampak v Pragi so lepo skupaj zborovali.

LISTEK.

Slovenci in slovanski kongres v Pragi l. 1848.

III.

Leta 1848. se je vršilo troje slovanskih zborovanj, ki smo se jih po svojih zastopnikih udeležili tudi Slovenci. Ob času, ko se je pripravljala Praga na sprejem slovanskih gostov, je pozval tudi ban Jelačić vse sosedne slovanske avstr. narode na zborovanje hrv. sabora v Zagreb. Slovani so imeli tam biti gostje. Sabor je imel biti odprt dne 6. junija. Slovence je tam zastopal dr. Kočvar. Našo kulturno - duševno in tudi politično smer je pred l. 1848. določeval deloma slovanska misel, ki je prihajala iz Prage, deloma ilirizem, ki mu je bil središče Zagreb. Oboje je bilo važno. Ilirizem je bil pravzaprav sin Slave hčere. Ilirizem je imel v sebi več praktičnega in je bil bolj realen, nego romantična vseslovanska češka misel. Toda ilirizem je reševal samo jugoslov. vprašanje in šele to deloma — praška slovanska misel pa je mislila na rešitev vsega velikega slov. vprašanja. Zato je bilo oboje zborovanje važno za nas, posebno v dobi, ko se je pripravljala pre-

uredba države. Praško in zagrebško zborovanje je imelo podati naš politični program. Kako je opravil dr. Kočvar v Zagrebu, o tem nam bo mogoče sporočil kdo drugi. Ne bilo bi brez pomena v tem času izpregovoriti tudi o tem. Po zimi l. 1848. se je vršilo v Pragi zborovanje »Slovanskih lip«. Kaj so bile »Slov. lip« l. 1848., kaj so hotele in kako je izpadlo njih zborovanje, o tem bomo morebiti o priliki poročali. Slovence je na shodu »Slov. lip« zastopal dr. Cigale. Ako novemo, da so bile »Slov. lip« organizacija mladine, dijaštva in onih krogov, ki so bili odločni zastopniki revolucije, bomo razumeli, zakaj slovanski zastopnik ni mogel vsega razumeti in zakaj se je čudil temu, kar je slišal. — Toda za zdaj nas zanima prvi slovanski shod praški in se vrnemo k njemu.

Nekaj Slovanov Poljakov, Jugoslovancev in Slovakov je bilo v Pragi že od začetka maja in so se udeleževali pripravilnega dela. Velik in slavnosten pa je bil dan 30. maja, ko je dospel vlak s slovanskimi gosti! Kaj takega Praga še ni doživela. Mislimo si to mesto, ki je v njem od l. 1830 z vedno večjo silo rastla slovanska misel in so probujeni Čehi sanjali o bratih na severu in jugu. In zdaj je prišel trenutek, ko je imela beseda meso postati: slovanski zastopniki so prišli na shod v Prago. Vlak je prišel ob 4. pop. V njem je bilo 24 Srbov, Hrvatov in Slovencev, 30 Poljakov, 105 Slovakov, Moravanov, Slezanov in Čehov. Gostje so bili slavnostno

sprejeti. Lokomotiva je bila v slov. barvah. Sredi navdušene množice so odšli gostje na Zofin. Na prostoru, kjer stoji zdaj Nar. divadlo, je bila takrat še kotla, zvezana z Vltavo. Tam je nastala prava gneča. Gostje so se komaj prebrinili na Zofin, kjer je bil prvi sprejem. Prvič so Slovani govorili na svojem shodu vsak v svojem narečju. »Slovane«, »živjo«, »ura«! je donelo po dvorani. Solze radosti so lile po licih. V imenu Čehov je govoril Peter Fastei, znani vodja praški v prvih marčevskih dneh, za Moravane je govoril dr. Dvoráček, za Srbe Mato Tonalović, dr. Subotić, dr. Daničić, Vuk Karadžić, za Hrvate dr. Prica, za Slovence Hurban, Hodža itd.

Shod se je imel začeti 2. junija. Med tem je pripravilni odbor razdelil med udeležence dvojne važnih tiskovin, t. j. »Pravila slov. shoda«, ki jih je sestavil Šafařík, in program ki ga je sestavil Moravan Fr. Zach, poznejši srbski general.

Priljubljeni odbor je namreč dobro vedel, da bi nastal na zborovanju velik nered, ako bi ne bilo trdne podlage, na kateri se more shod razviti. Treba je pomisliti, da je to bilo prvo zborovanje Slovanov, da je bilo med Slovani mnogo prepornih točk, da so prišli ljudje raznih nazorov, in to v dobi, ko je še vse kipel od mlade svobode. Ako je torej hotel shod priti do kakih zaključkov, je moral biti zagotovljen red. V tem oziru gre pripravilnemu odboru ves priznanje. Šafařík je sestavil 22 pravil, ki obsegajo v glavnem sledeče:

Trije komisariji pripravljalega odbora sprejmejo vsakega gosta in ga vpišejo v oddelek ene narodnosti, ki kateri se priznava. Določeni so bili trije zbori: 1. zbor Čehov, Moravanov, Slezakov in Slovakov; 2. zbor Poljakov in Rusinov; 3. zbor Slovencev, Hrvatov, Dalmatincev in Srbov ali zbor jugoslovanski. (Zanimivo je, da je slovanski shod opustil ime »Ilirec« in je sprejel ime Jugoslovani. Tako je svetoval Hanka v pismu Palackemu in Šafaříku.) Vlak zbor je imel izbrati tri zaupnike in 31. maja je imel vsak zbor glasovati o členih. Vlak člen dobi legitimacijo: člani si izvolijo: predsednika, podpredsednika in zapisnikarja. Vlak zbor izvoli 16 članov za veliki (širši) odbor in določi kandidate za predsedstvo. Starost shoda, njegovi namestniki, podpredsedniki in zapisnikarji tvorijo mali odbor. Vlak zbor zboruje zase in podaja svoje sklene velikemu odboru. Vlak zbor določi dva posla, ki moreta v imenu zbora govoriti v drugem zboru. Sklep je sprejeti, če soglašajo vsi trije zbori. Predloge, v kateri se zlagajo vsi trije zbori, razlasi mali odbor na javni skupščini. Mala nesoglasja uravnava veliki odbor, temeljne razlike oha odbora. Glavna skupščina bo na Zofinu. Tam se razglase sklepi, za katere ves shod glasuje. Skleni se razglase tudi v tisku in tudi v nemščini.

Ta pravila, tako modro in previdno sestavljena, (treba je pomisliti, da

bej prigravarja kmetom: »Pojdimo skupaj na medveda, da ga ubijemo!« Kmetom se ne ljubi iti, češ, mi nimamo ovac, nam ne škodi krvoželjni medved! Bej obeta: »Saj pri lovu na medveda ubijemo tudi drugo zverino in potem si razdelimo meso in kožo.« »Pa nimamo niti obutja niti smodnika...« »Vse, vse vam dami!« Kmetje se odpravijo na medveda, ga ubijejo, ubijejo pa tudi nekoliko zajcev in srn. Kmetje si hočejo razdeliti plen. »Počakajte!« zakliče bej in dvigne roko, »moram šteti!« In šteje: toliko in toliko je stalo obuvajo, ki ga je dal kmetom, toliko smodnik, mora se računati tudi jed: kruh, sir in čebula. Vlovljene živali niso niti toliko vredne. »Bej si jih zato obdrži in kmetje mu bodo še dolžni.« »No, ta je pa lepa,« zabavljajo nezadovoljno kmetje, »in za to, da smo beja rešili krvoželjnega medveda, ne dobimo nič od njega?« Bej sliši zabavljanje in pravi kmetom: »Dolg je dolg, a vi ste fantje — zdravstvujte!« In kmetje se zadovolje, da jih je bej proglasil za fante. A dolg je dolg. (Po češkem »Venkovu«.)

Pred odločitvijo o vzhodnih vprašanjih.

Dunaj, 13. avgusta. (Kor. urad.) Cesar Karel se je odpeljal danes jutraj v nemški veliki glavni stan. V spremstvu cesarja sta prvi dvornik grof Hunyady, zunanji minister grof Burian in šef generalnega štaba generaloberst baron Arz.

Dunaj, 13. avgusta. Posvetovanja v nemškem glavnem stanu, ki se pričnejo jutri popoldne, ko dospe cesar Karel v glavni stan, se bodo vršila najbrže dva dneva. Domnevanja, da se bodo posvetovanja bavila z vojaškimi dogodki zadnjih dni na zapadni fronti, niso pravilna. Že zaradi tega, ker je bilo že v drugi polovici julija določeno, da pride avstrijski cesar v nemški glavni stan. Spremistvo cesarja Karla in imena nemških funkcionarjev, ki bodo navzoči, kažejo, da gre za razgovor o celotnem kompleksu vprašanih, ki so v zvezi z vojno. Navzočnost avstro-ogrške veleposlanika v Berlinu naj posvedoči misel brezpoznojnosti enotnosti vseh korakov. Poleg čisto vojaških vprašanj, ki so došla poseben pomen v skladu učinkovanja največjega napadalnega sredstva tankov, pridejo na razgovor tudi politični dogodki in ententnih državah.

Dunaj, 13. avgusta. Kakor se zatrjuje z dobro podučene strani, gre pri razgovorih v nemškem glavnem stanu ob navzočnosti nemškega državnega tajnika Hintzeja in poslanika Helffericha za vzhodna vprašanja in sicer v prvi vrsti za politiko glede obmejnih vzhodnih držav. Glede poljskega vprašanja naj se doseže končni sklep. Zastopniki Poljske, ki se udeležujejo posvetovanj, upajo, da se bo tudi odločilo o vprašanju, kdo naj bo poljski kralj. Samo obsebi umevno je, da bodo igrali tudi dogodki v Rusiji bistveno vlogo. Posvetovanja se udeležujejo nemški veleposlanik na Dunaju grof Wedel, poslanik Bergen-Referent za Avstro-Ogrsko v berlinskem zunanem uradu. Poljsko zastopata zunanji minister princ Radziwiłł in poljski poslanik v Berlinu prof. Adam Ronikier.

Beg ruske vlade.

Stockholm, 13. avgusta. Ljening in Trocki ter več drugih članov vlade so se vrnili v Petrograd ter se mude na vojnih ladajah, ki jih stražijo boljševiški mornarji. Eksekutivna oblast je prešla v roke triumvirata, kateremu pripadajo Ljening, Trocki in Simonis. Ta triumvirat ima neomejeno pravico izdajati vse ukaze za zmagovalni boje revolucije proti njenim sovražnikom.

Haag, 13. avgusta. Glasom poročil Reuterjevega urada je boljševiška vlada po zadnjih dogodkih zbežala iz Petrograda. Uradno to še ni potrjeno. Kakor se zatrjuje, vlada v obeh ruskih glavnih mestih popolnoma anarhija.

Nemško - ruska pogajanja.

Berlin, 13. avgusta. O nemško - ruskih pogajanjih poroča »Berl. Tageblatt«: Pogajanja med nemško vlado in ruskim veleposlanikom v Berlinu so prišla do gotovosti, da si bili nazori zelo različni. Bili so tu poljski knezi in pravoslavni popi, konzervativci, a tudi nekaj revolucionarnih mladih ljudi. — Najbolj enotni so bili Čehi, ki so imeli pred seboj najbolj jasn program. Na čelu Čehov sta stala dva vsemu slov. svetu znana moža: Palacky in Šafařík, ki sta bila duševna voditelja shoda; za njima je stala dolga vrsta čeških kulturnih delavcev.

V muzejskem protokolu slov. shoda se nahaja seznam odličnih oseb, ki so bile pozvane na shod. Med temi so tudi tri najznamenitejša imena: Bleiweis, Gaj in Kollar. Bleiweis kot vodja Slovencev, Gaj kot predbojovnik Ilirizma, Kollar kot pesnik »Slave hčeri«, oboževan od vseh Slovanov, duševni oče vsega slov. gibanja: saj so se smatrali vsi drugi udeleženci shoda le za njegove učence in skromne naslednike. Nobenega teh treh ni bilo. Kollarju so Madžari s smrtjo zapretili, če bi šel v Prago. A Gaj in Bleiweis? — Bila sta realna politika.

Ako je hotel prvi slov. shod uspešno zborovati, je bilo treba ne le dobrih pravil, da je šlo delo redno naprej, ampak tudi program. In tudi ta je bil sestavljen. Sestavljen je je, kakor smo rekli, Moravan Fr. Zách. V njem najdemo splošna gesla one dobe, glasove, ki so se v štirih mesecih revolucije pojavljali po vsej državi in nazore o novih temeljih družbe in države. Mnogo

* Med Slovenci je največ Korotankar, Majar, Placid Javornik, Einspieler.

vage konca. Pri pogajanjih ne gre za revizijo ali za izgradbo brest - litovskega miru, marveč samo za določbo o njega izvedbi. Do gotovega konca je prišlo v tem smislu, da je pogodba parafirana. Treba je samo še pripoznanja udeležencev vlad.

Češko - Slovaška fronta.

London, 12. avgusta. (Kor. urad.) Reuter poroča: Angleži, izkrcani v Vladivostoku, so bili odpisani na fronto ob Ussuriju.

Ottawa, 12. avgusta. (Koresp. urad.) Uradno se poroča, da se bo ena kanadska enota udeležila ekspedicije v Sibirijo.

Moskva, 12. avgusta. (Koresp. urad.) Zastopniki sovjetov iz vzhodne Sibirije, ki so dospeli sem, pravijo, da so Čehi - Slovaki prišli samo do Bajkalskega jezera. Bolj proti vzhodu je vsa Sibirija v rokah sovjetske vlade. Nad mesti in vasi vzhoda Sibirije plapolja slej kot prej rdeča zastava socialistične republike. Vzhodna Sibirija nikakor ni zbirališče angleško - francoskih čet, tam ni niti angleških, niti francoskih, niti ameriških, niti japonskih oddelkov.

London, 13. avgusta. »Times« izvedo iz Tokija 7. avgusta, da so Čehi v pokrajini ob Ussuriju in Transbaikalijski hudo v stiskah.

London, 13. avgusta. »Times« izvedo iz Tokija 9. avgusta: Vojni minister se je odpeljal dne 5. avgusta v Nikko, kjer ima cesar svoje poletno bivališče. Gre za potrditev generala Otamija za vrhovnega poveljnika sibirskih ekspedicijskih čet. General Otamija je član vrhovnega vojnega sveta ter je bil svoj čas poveljnik v Cingvatu. General Mitsu - Juki, ki je bil dosedaj poveljnik cesarskih gard, je bil imenovan za generalštabnega šefa ekspedicijskih čet. Ekspedicijo bo spremljal tudi se general Takeuchi. Ministrski svet se je bavil z notranjim položajem Sibirije, s pomanjkanjem živil in pomanjkanjem drugih za zimo potrebnih predmetov ter je sklenil storiti vse, da olajša trpljenje prebivalstva v vojnem ozemlju.

Moskva, 10. avgusta. (Kor. urad.) Tukajšnje časopise poroča: Na zapadni češko - slovaški fronti pri vasi Aleksejevski se je zapletla bitka v boju s sovražnikom. Razbit je bil parnik s tremi dimniki in tremi topovi. Sovražnik se je moral umakniti. Vas Merovska južno Hvalinskega morja ob Volgi smo zasedli. Po boju pri Tatišuju smo začeli prodirati proti Simbirsku. Zelenica Ufa - Simbirsk je deloma v naših rokah, namreč med Hurkatom in Kugulom. Na vzhodni češko - slovaški fronti smo zasedli postajo Madiabasko južno od Kugurija in vasi Nejkovskoje ter Očiskoje. Irbet je sovražnik zasedel. Glasom poročila ravno kar v Moskvo dosepega vojnega komisarja sibirskih armad, nastopajo Čehi izredno kruto proti delavcem. V Omsku je bilo aretiranih 7000 delavcev in mnogo delavcev ustrleženih. Čehov je sedaj v sovrzni armadi nekako 30 odstotkov, prej jih je bilo 80 odstotkov. Ostale čete se sestavljajo po večini iz častnikov in Bele garde.

Moskva, 10. avgusta. Vsem v predmestjih Moskve se mudečim častnikom je bilo pod kaznijo ukazano, da se morajo zgledati. Sovjet ljudskih komisarijev je ukazal, da morajo tekom treh dni brez nadaljnega obvestila zapustiti Moskvo vsi prebivalci, ki nimajo kakega gotovega posla.

Haag, 13. avgusta. Reuter poroča iz Moskve: V Kijev so dospela poročila, da je prišel v bližini Stajle 50 vrst od Kijeva, močan oddelk kakih 5000 kmetov s strojnimi puškami in artiljerijo preko Dnjepra. Kmetje korakajo v smeri na Poltavo. Kmeti so poslali proti njim čete.

Stockholm, 13. avgusta. Iz Moskve poročajo, da je bil poslanec Aleksandrov usmrčen, ker so mu baje dokazali, da je bil udeležen pri umoru grofa Mirbacha.

Murmanska fronta.

Kodani, 13. avgusta. Reuter poroča, da je sklenjen iz vseh znakov na skorajšnji pričetek nemško - finske ofenzive proti Murmanu. Finska bo v to svrhu za enkrat postavila 30.000 mož.

Moskva, 13. avgusta. (Koresp. urad.) Glasom uradnega sporočila o položaju na murmanskem fronti so entente čete po petdnevem nepretrganem boju opustile nadaljnje prodiranje ter se umaknile. Razpoloženje sovjetovih čet je dobro. V Arhangelsku je položaj za sovjetsko vlado ugoden.

Moskva, 13. avgusta. V sporočilu ljudskega komisarja Čičerina ameriškim generalnemu konzulu Poole, pravi ta, da mu je dana kot zastopniku Amerike možnost, ostati v Moskvi in vzdržati zvezo s svojo vlado, ker so zvezo preko Murmana pretrgali Angleži in ne ruski ljudski komisariji.

teh nazorov se ponavlja v današnjih dehi, zato navajam program v glavnih točkah, ker bomo iz njega spoznali namen in pomen slov. shoda v Pragi.

Program predmetov, ki je imajo obravnavati na slovanskem shodu.

V zadnjih tednih se preustrojuje popolnoma skoraj vse evr. države. Povsod gre za to, da se odpravijo nasilne vlade, da ima ljudstvo svoj delež pri vladanju in da se preuredi položaj zatiranih narodnosti. Mi avstr. Slovani nismo stopili na to pot šele vsled dogodkov, ki so se v tujini dogodili, težnja po ustavnih svobodi in narodnem razvoju je pri nas, kakor pri mnogih drugih narodih, zgodovinska in domača, dasi ne tajimo, da so dogodki novejših dob v Italiji, Franciji, Nemčiji na nas mogočno uplivali in pospešili odločitve naših lastnih zadev.

Tudi pri nas se je podrla stavba stare vlade in zdaj ne gre le za to, da se ta stavba začasno popravi, ampak gre za popolnoma novo zgradbo, ki se da za njo vporabiti tudi staro gradivo.

V tako divjih razburjenih časih, ko divja vihar od znotraj in zunaj in se z vsako uro približuje brezvladje, ne zaščajo sile nobene vlade, ki stoji sedaj nad razvalinami, da bi sama izvedla veliko nalogo in ustvarila nov red. Dolžnost rešiti samega sebe ukazuje narodom, da se zavzamejo za to, da se uvede red in reši svoboda, komaj pridobljena.

Bolj ko v drugih evropskih državah opozarja avstrijske narode na to dolžnost, že začeto razpadanje avstrijske države. Rešimo, kar se da rešiti, da ne

Ker razpolaga Poole z ruskim brezličnim brzojavom, ga prosil, da naj sporoči ameriški vladi in širokim ljudskim masam inozemstva, da se vrši na Rusih nasilstvo, ki se ne da na noben način zagovarjati. Vpraša, ali se ne more jasno povedati, kaj Anglija v resnici zahteva od Rusije. Ali naj se strogolj ljudska vlada, prva, ki jo je videl svet, soveti delavcev in kmetov. Z ozirom na dejstva, ki se kažejo, bi se dalo misliti, da se namerava obnoviti najhujše tiranstvo sveta, namreč carizem. Končno je izrekel upanje, da bo Poole pomagal razjasniti ta problem.

Gospa Bizenka.

V »Pester Lloyd« prinaša dr. Bela Fabian črto iz življenja ruske revolucionarke go. Bizenke. »Pravda« poroča 29. julija. Dne 28. julija je sprejel kongres socialnih revolucionarjev levice z malno večino predlog go. Bizenke, ki vzame umor grofa Mirbacha odobruje na znanje.

Posvečena naj bi se bila igranju ... Kot majna deklica je prišla med socialistične diake ter je stopila v službo stranke teroristov. Prevzela je nalogo, da umori Saharova, gubernatorja v Penzi, v čigar guberniji je krvavi teror kozakov zlomil kmečkene mire. Kozaki so prišli v vstaške vasi pod vodstvom nekega poročnika in kjer se je upalo prebivalstvo še nadalje vztrajati pri odporu in se ni poskrilo v svoje hiše, tam so zajahali kozaki med ljudstvo, udrihali na levo in desno, povelji voditelja in jih odgnali v mesto, kjer jih je čakalo že vojaško sodišče. Kjer so bili kmetje trdovratni, so ostali kozaki deli časa. Pojedli so jim zaloge, dajali svojim konjem za zimo prihranjen krmila ter so smatrali žene in dekleta za skupno last izobčenih njih samovolji. V generalni guberniji Penzi je gubernator sam vodil te kazenske ekspedicije. Bizenka je prevzela nalogo, da ga umori.

Nekega večera je prišla Bizenka v Saratov v stanovanje svoje prijateljice Kosofova. Ta je ležal v postelji. Imel je mrzlico. Deklica mu je »stregla in predno je odšla, mu je v slovo povedala, da hoče v Penzo in tam po naročilu eksekutivnega komiteja umoriti Saharova. Kosofova jo je prosila, da naj mu razloži načrt atentata. Bizenka mu je pokazala revolver. Kosofova se ji je smejala, skočil iz postelje, vzel sekuro ter dvignil v svoji sobi desko iz tal, od kod je privlekel na dan pločevinasto skaflo. To je izročil Bizenki. V skafli je bil brovning. To je revolver, ono drugo je samo igračka. Tako ji je rekel Kosofova, položil majhni revolver v skaflo in jo zopet skril pod desko.

Kot bojeva prosilka je stopila Bizenka pred gubernatorja. Med tem, ko je gubernator čital nieno prošnjo, je vzel Bizenka revolver iz nedrji ter trikrat zaporedno ustrelila na njega. Aretirali so jo, z njo skupaj pa tudi Kosofova, ker se je doznalo, da je bila Bizenka pred atentatom pri njem in da je od njega dobila revolver.

V podzemskih prostorih saratovske ječe so se politični vietniki sporačevali s trkanjem ter so si sporočili, da sta došla dva nova vietnika: Bizenka in Kosofova. V ječi se je začel nov čas, še mnogo strožji, kakor kdaj prej. Vsakih štirinajst dni so izmenjali paznike. Na oddelku, kjer sta bila Bizenka in Kosofova, so poslali posebno divjo pazniko, da bi vietnika ne prišla v stik z zunanjim svetom. Vse je bilo zamaženo. V ječi so bili vsi ljudje v kratkem služabniki Bizenke. Zvečer, ko je vse utihnilo, se je začelo petje iz celice Bizenke. Petje je bilo strogo prepovedano. Bizenka pa je pela. Pazniki se niso upali prepovedati in petja, ona jih je bila očarala s svojim glasom. Pela je pesmi političnih vietnikov z Altajskega gorovja, čigar gozdovi skrivajo ubogo malo deklico, obsojeno na prisilno delo v Sibiriji, na katorgo. Pela je pesmi o vrlim pazniku, ki je pripomogel ubogim političnim vietnikom k begu.

Nekega popoldneva, ko je bilo v jetnišnici vse tiho in so sedeli pazniki vsi doma, je ležal Kosofova na svojem lesenem ležišču. Naenkrat zahrešči ključ v ključavnic in pred Kosofovom je stal višji paznik oddelka. Hud mož je bil to s krutim obrazom, naslajal se je ob mukah svojih žrtev. Mignil je Kosofovi, da naj gre molče z njim. Peljal je na konec hodnika in tam je stala Bizenka. Po stopnicah so stali pazniki na straži, da sta mogla oba nemoteno govoriti in da bi dali znamenje, če bi kdo prišel. Deklica je imela pri sebi

knjige in spise. Smehljaje je pripovedovala Kosofovi, da ima vsega dobrega, da je v neprestanem stiku z eksekutivnim komitejem v Saratovu in da ji prinašajo dobri ljudje, — pazniki, — vse, kar potrebuje. Dala je Kosofovi spise, potem sta se dogovorila glede nastopa pri glavni obravnavi in kako bi mogla zbežati v inozemstvo.

Neprestano so se menjavale straže, toda tudi najbolj divji so bili pred Bizenko že prvi dan kotki kot ovce. Vsak popoldne sta se nato sestajala na koncu hodnika. Bizenka je vedela vedno nekaj novega, imela je vedno najnovejšo revolucionarno letake in je bila vedno podučena o najnovejših dogodkih revolucije.

Zmagovalna maršna revolucija je prinesla osvoboditev. Bizenka je odhitela v Petrograd ter se pridružila svoji stari stranki, socialnim revolucionarjem levice. Bila je, skupaj s Spiridonovo, voditeljica ene skupine socialnih revolucionarjev, ki so šli z boljševiki skozi dan in strn. V zahvalo za to so poslali boljševiki k mirovnim pogajanjem v Brest Litovsk kot eno izmed poslancev Bizenko. Po podpisu pogodb v Brestu so pisali listi, da je Bizenka zapustila pogajanja popolnoma potra in da se je v vlakcu od Bresta do Moskve lokala, kakor otrok. V nekem kinematografu sem videl sliko, ki kaže delegate v Brestu Litovskem v trenutku, ko zapuščajo po podpisanih mirovni pogodbi poslonje. Vsi delegati so prišli iz poslopja veselo se smehljajoč in razgovorjajoč se, tako Czernin, Kühlmann, turški in bolgarski delegati, samo Rusi so prišli žalostni. In kakor uboga popolnoma potra ženska je prišla sama, s povešenimi očmi, gospa Bizenka. To sliko si lahko videl v petrogradskih kinematografih.

Po Brest Litovskem miru se je govorilo o gospe Bizenki na zborovanjih socialnih revolucionarjev desnice in Stajenbergove skupine socialnih revolucionarjev levice, da je izdala revolucijo. Vendar so čutili velikansko silo, ki je bila v ljubzni kmetov do gospe Bizenke, in vsak članek, ki so ga pisali o njej, vsak njih govor je bil: Vrnite se k nam, revolucija te potrebuje!

Ta čas so sklenili socialni revolucionarji levice na Stajenbergov predlog, da hočejo obnoviti terorizem predstolopinovega časa. Vse to se ni razmotrilo morda v tainih sejah, marveč na javnih zborovanjih neposredno pred sklepom brest - litovskega miru in na dan sklepa miru, ko je Stajenberg, bivši justični minister v Ljeningovem kabinetu, skupaj s svojimi tovariši zapustil sejo sovjeta, ki je ratificirala mir, z besedami: »Mi gremo v Ukraino in v južno Rusijo ter organiziramo četaško vojno proti Nemcem!« Dibenka, ljudskega komisarja za mornarico, so morali aretirati, ker je s svojimi mornarji nameraval puč proti sovjetski vladi, ki je sklenila brest - litovski mir, torej proti vladi, v kateri je bil sam.

Kakor mrzlica je šlo skozi tabor socialnih revolucionarjev levice. Pripravljali so se na novo boje, toda iz vrst bojnikov sta manjkali še dve najboljši moči: Bizenka in Spiridonova. Vsak članek, ki so ga pisali o obupnem stanju Rusije, vsak govor, ki so ga govorili proti tlačiteljem, se je končal z besedami: »In ve, male deklice, junakinje terorja, kje ste? Ali ne pridete z nami?« Slišal sem na nekem petrogradskem zborovanju, kako je Kosofova s solzami v očeh rekla, da mu krvavi srce, če mora govoriti o gospe Bizenki: Za atentat v Penzi sem ji dal revolver, vem da je fanatična, da je idealna in da gre samo zato z boljševiki, ker misli, da so oni pravi apostoli revolucije.

In Fabian konča: Danes se bojuna Bizenka in Spiridonova v taborišču terorja. S svojim navdušenjem, ki meji na histerijo, služita stvari ententnih agentov, socialnih revolucionarjev. Ne vidita, da sta samo orodje v rokah socialnih revolucionarjev in entente in da krvavi teror, izzvan od njih, ne celi ran Rusije, marveč jih je poglablja. Oni, ki so zopet odzivilj krvavi teror, iz ljubnosti do svoje ruske domovine in do revolucije, ne vidijo, da njih krvavo delo ne koristi Rusiji, marveč ententi, ki z zadovoljnim nasmehom zasleduje delo morilcev. Ne vidijo, da ima ententa v celi Rusiji svoje roke vmes: Na murmanskem obali požar, na sibirski meji na skok pripravljene japonske čete, ob Uralu so češke čete v službi entente odrezale Petrogradu živila. Socialni revolucionarji levice hočejo zaceliti krvave rane Rusije s terorjem, te rane pa se le še bolj odpirajo in lord Buchanan gleda zadovoljen kako mu gre setev v klasje. Uboga Bizenka, uboga Spiridonova, ubogi fanatiki svoje ruske domovine, ki nočejo videti, kje so sovražniki Rusije!

Razširjenje angleško-francoske ofenzive.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 13. julija. (Kor. urad.) Z a p a d n o b o l š i š č e. Skupina gim. Ruprehta. Juzgozpadno od Ypresa rano jutraj silen artiljerijski boj. Sovražniki napadi se v našem ognju niso mogli razviti. Južno od Merrisa smo zavrnili opevovane angleške delne napade. Boji v predpolju na obeh straneh kanala La Bassée in med Scarpo in Ancro. Na bojni fronti med Ancro in Avro miren dopoldan. Južno od Somme je sovražnik popoldne napadel na obeh straneh ceste Foucaucourt - Villers Bretonneux. Zavrnili smo ga. Severno od ceste Amiens-Roye smo zvečer zavrnili močne sovražne napade. Med Avro in Oise čez dan silen boj z deloma na novo v boj postavljenimi francoskimi divizijami. Močne sile so napadle jutraj v megli tik južno od Avre ter med Tilloloyem, in Ellincourtom. Napadi so se zlomili pred našimi črtami. Na nekaterih točkah smo jih zavrnili v protiku. Med Tilloloyem in Canyem, zapadno in juzgozpadno Lassignya je sovražnik do poznega večera nadaljeval svoje napade, južno od Tilloloya celo do petkrat. Iz nižine Matze so izvršili slabotni oddelki sunke. Zavrnili smo sovražnika. Na

mnogih točkah so obležali njegovi napadi že v našem zbranem artiljerijskem ognju. — Skupina nemškega cesarjeviča. Severno in vzhodno od Fismesa so imela krajevna podvzeta uspeh ter so nam prinesla vjete. — v. Ludendorff.

NEMŠKO VEČERNO POROČILO.

Berlin, 13. avgusta. (Kor. urad.) O d Ancro de Avre miren dan. Med Avro in Oiso so se izjalovili delni sovražniški napadi.

Vas Tilloloy leži približno 6 km južno - zapadno od mesta Roye, vas Ellincourt pa na severnem bregu rečice Matz, približno 12 km severno od Compiègna. Vas Canny sur Matz leži ob rečici Matz, 10 km južno od mesta Roye, vas Lassigny pa 4 km južno - vzhodno od Canny, ob cesti Montdidier - Noyon. Kakih 11 km zapadno od Noyona. — Rečica Matz izvira južno od mesta Roye ter se kakih 9 km severo - vzhodno od Compiègna izliva v Oiso.

Berlin, 12. avgusta. Dne 11. avgusta so zastavile entente armade na obeh krilih bojne fronte iznova močne sile, da prebijajo naše črte. Ob 5. jutraj se je pričelo od severno od Somme do južno do Lichonsa strahovito streljanje, kateremu so sledili močni napadi. Zopet je pomagala megl napadalcem. Kljub temu pa in dasiravno se Angleži niso strašili nobenih izgub, smo končno v tridih bojih zavrnili vse napade. Bolj proti jugu je vrgel iz Chaulnesa izvršeni nemški protinapad Angleže zopet iz Halluja. Od ceste Amiens - Roye do Oise so napadali Francozi tja do noči, toda v izbornu zbranem ognju nemške artiljerije in pehote so bili Francozi povsod zavrnjeni. Poleg številnih mrtvih je ostalo veliko število tankov razbitih pred nemškimi črtami. Spretno izogibanje nemških čet med Avro in Oiso je vzele očitno francoskem napadu njegovo silo. Posnemajoči nemški vzor, so dali slediti Francozi velikemu delu svoje artiljerije v boj kot baterije, ki naj podpirajo sunek. Ta način, ki naj bi bil zagotovil zmagovalno prodiranje po prebitju črt, je imel za posledico kar največje izgube na mostu in konjih. Že ob pohodu so prišle francoske strelne baterije v ogenj težke artiljerije ter so bile streljene deloma že prej, predno so prišle do pozicije. Nič boljše ni šlo oklopnim vozovom, proti katerim so nastopili obrambni topovi za tanke. Zlasti strašno so izgube napadale pri Tilloloyu, kjer je nemški artiljerijski ogenj pripravljene francoske rezerve skoro uničil.

Berlin, 13. avgusta. Vsa fronta med Albertom in Noyonom valovi še vedno sem in tja. Ni še mogoče vedeti, v kateri črti bo mogoče sovražne valove končno ustaviti. Bitka se je večeraj ustavila ter je došla značaj, iz katerega lahko sklepamo, da je sovražna energija popustila. Glasom novjših poročil prihajajo sovražne izgube vsled učinkovanja nemških strojnih pušk vedno težje. Številni tanki so uničeni. Sovražno mostovje, ki je s priznanja vredno hitrostjo v treh dneh prodilo 20 km daleč, je vturjeno in prestavljanje težke artiljerije se je zakasnelo.

Rotterdam, 13. avgusta. Poročevalec Reuterjevega urada na francoski fronti je obiskal Montdidier ter poroča, da je do tal razbit.

Amsterdam, 13. avgusta. Reuterjev poročevalec pravi, da se bodo uspeši zavzezniki armad morda zavlekli. To je posledica dejstva, da leže čez ceste številna drevesa, tako da avtomobili ne morejo naprej.

Bern, 13. avgusta. Ameriški vojni minister je dovolil, da se objavijo pogoji nabiranja slovanske legije v Ameriki. V legije se sprejemajo samo prostovoljci. Sprejemni pogoji so isti, kakor za ameriško vojsko. Ne zahteva se pa znanje angleškega jezika. Tudi častniki so Slovani.

ANGLEŠKO URADNO POROČILO.

10. avgusta pop. Včeraj popoldne in zvečer so zavzezniki čete na celi fronti južno od Montdidiera do Andre napredovale. Francozi, ki so južno od Montdidiera napadali, so vzeli tekmo popoldneva kraje Le Troncure, Fretoy in Asainvillers ter ogrožajo Montdidier z jugovzhoda. V tem odseku so vjele nad 2000 mož. Kanadske in avstralske divizije so zavzele Bouchoir, Meharicourt in Lichons ter vdrle v Reinecourt in Procyrt. Zvečer so napadi Angleži in Amerikanci v kotu med Sommo in Ancro ter dosegli tam uspeh. Z nočjo so bili vsi cilji vstevši tudi vas Morlancourt in visoke planote jugovzhodno od tam zavzeti. V hudem boju smo zavrnili sovražne protinapade v tem odseku.

10. avgusta zvečer. Desno krilo prve francoske armade je pričelo južno od Montdidiera z napadom ter ga je izvršilo z popolnim uspehom. S severa in jugovzhoda obkoljen je padel Montdidier dopoldne s številnimi ujetimi in velikimi množinami vojnega orožja v roke Francozov. Prodiranje prve francoske armade je trajalo čez dan v skupnem nastopu Francozov na levem krilu z desnim krilom 4 angleške armade. Sledč umikajočim se Nemcem južno od Lichonsa so premagali Angleži splošno odpor ter bistveno napredovali. Splošna črta zavzeznikov gre s severa proti jugu preko krajev Lichons, Fresnoy, Les Roye, Lignieres, Conchi Les Pots.

Spor med Lloyd Georgem in delavskimi strankami.

Curij, 12. avgusta. Lyonski listi prinašajo poročilo iz Londona o možnosti resnega spora med angleško vlado in delavskimi strankami. Vsekakor je opažati od zadnjih dogodkov na zapadni fronti, da vlada sedaj mnogo bolj ostro nastopa proti Hendersonu kakor kdaj. Trade Union je danes mednarodni konferenci na nevtalnih tleh precej naklonjena. Radi bi slišali od Trölstara vsaj kaj je povod, da je povabil Francoze in Angleže v Svico. Henderson Bowerman in 3 člani odbora so šli k Lloyd Georgu, da posredujejo glede potnih listov. Lloyd George jim je prošnjo kratkoma odklonil. Nato se je sestal kongres delavske stranke, da se posvetuje o nadaljnjih parlamentarnih korakih. Za enkrat je bil sklenjen soglasen protest proti nastopu Lloyd Georga.

Zeneva, 12. avgusta. V vseh francoskih in angleških časopisih, ki se zavzemajo za nadaljevanje vojne je videti skrb pred preokretom razpoloženja v Nemčiji in pred pričetkom nove nemške mirovne ofenzive. Tako piše »Figaro«: Zadnji vojaški dogodki so položaj popolnoma izpremenili. Pri naših sovražnikih je presenetljivo tako veliko, da bo v kratkem mirovna politika pri njih izšla pretežno vlogo. Kmalu bodo stremili Nemci za tem, da dosežejo mir diplomatičnim potom.

Ladje in letala.

Berolin, 12. avgusta. Dne 11. avgusta dopoldne so zapadla naša na frizijskih otokih stoječa izvidna letala ter neki zrakoplov nad morjem v okolici severno od Vlielanda močne angleške pomorske boje sile najmanj 25 linijskih ladij, 6 oklopnih križark, številnih rušilcev in flotili torpedovk. Poleg tega je bilo tam 6 brzih čolnov ter so ladje skupaj s torpedovkami najbrže polagale mine. Deli angleškega brodograja so se bližali Nemškemu zalivu. Naša letala in zrakoplov so brzo čolne in torpedovke napadle s bombami in strojnimi puškami. Posrečilo se jim je uničiti 3 brze čolne ter onemogočiti ostalim brzim čolnom nadaljevali delo. Poleg tega so s bombami zadeli neko oklopnio križarko in neko torpedovko. Torpedovka je bila tako težko poškodovana, da se je, ko smo jo zadnjič videli, potapljala. Lastne pomorske voje sile, ki so takoj dospole na bojišče, niso mogle več prijeti sovražnika, ki se je umaknil. Naše izkuzbe znašajo 1 zrakoplov in 1 letalo.

Šef admiralskega štaba.

Amsterdam, 13. avgusta. (Kor. ur.) Glasovni zadnji poročila iz Terschellinga je bil poleg Zeppelina sestreljen tudi 1 aeroplan. Od angleških motornih čolnov so bili trije potopljeni in 3 poškodovani. En poškodovani čoln je mogel dospeti še z lastno silo na obal, oba druga so nizozemske torpedovke odpeljale v Terschelling. Od posadke čolnov je bilo 13. po drugem poročilo 18 mož rešenih.

London, 12. avgusta. (Kor. urad.) Admiralskega štaba: Lahke angleške pomorske sile in letala so izvršila 11. t. m. izvidni polet na zapadno frizijski obali. Od nemških letalskih sil napadenim se trem motornim čolnom in posredilo se vrnilo. Angleška letala so uničila severno od Amelanda neki zrakoplov, ki je z velike višine goreč padel v morje.

Italijanska ofenziva pri Asiagu.

NAŠE URADNO POROČILO.

Dunaj, 13. julija. (Kor. urad.) Na trolski gorski fronti so izvršile naskakovale patrulje strelskega polka št. 37 posrečeno in za sovražnika z velikimi izgubami zvezan napad na sovražne položaje na Monte Cornu. Neprestani sovražni letalski napadi na prostor pri Feltru zahtevajo med italijanskim številnim prebivalstvom smrtno žrtve. — Šef generalnega štaba.

Sedanja naloga italijanske armade. »Temps« izjavlja, da ima italijanska armada sedaj samo to nalogo, da veže avstro - ogrske čete in jih drži na jugo - zapadni fronti, tako da Avstro - Ogrska ne more poslati pomoči Nemčiji. Posebnih ofenzivnih namenov pa bi Italija po »Tempsu« za sedaj ne imela.

Italijanski letalski napadi na vojaške bolnišnice. Iz vojnoporočevalskega stana 13. avgusta. Znova se potrjuje, da italijansko armadno vodstvo sistematično uničuje sanitetne zavode in mori streljniško osebje in ranjence potom svojih letalcev in dalekosežnih topov. Dodatno se poroča, da so poleg napadov na bolnišnice v Primolano italijanski letalci napadli tudi sanitetne zavode v Portofranco, ki imajo dalekovidne znake, in so tudi tam povzročili izgube med bolniki, ranjenci in zdravstvenimi. Treba znova ožigostati tak mednarodnemu pravu nasprotujoč bojni način.

ITALIJANSKO URADNO POROČILO.

12. avgusta. Vzdrž fronto precej zmerno delovanje. V pokrajini Tonale, v Lagarinskem dolini in na vzhodnem delu asiške visoke planote so naše baterije uspešno motile sovražne črte. Severno Col de Rosso so prisilile patrulje sovražno sprednjo stražo, da se je umaknila. Zračne ladje in letala so bombardirala večerj z zadovoljivim uspehom vojaške cilje za sovražno fronto. V zračnih bojih je bilo strogolavljeno pet sovražnih aparatov.

Albanija. Dne 10. avgusta smo prisilili ob Semenuju sovražnika, da je iz praznih mostišče pri Jagodini in se je umaknil na desni rečni breg. Večerj so bili sovražni oddelki, ki so se skušali približati naši poziciji severo - zapadno Berata, zavrnjeni in zasledovani.

ANGLEŠKO POROČILO Z ITALIJANSKE FRONTE.

10. avgusta. Naše divizije so izvršile istočasno 8 uspešnih sunkov med Asiagom in Canovo. Prizadejali smo sovražnika težke izgube ter vjeli 1315 moč, 6 strelnih pušk in 3 močvirja za järke. Naše izgube so lahke, naše zračne sile so razdelele 11 sovražnih letal. Eno svoje letalo pogrešamo.

Mirovno vprašanje.

Dunaj, 13. avgusta. Vesti o novem mirovnem posredovanju se smatrajo v tujakih krogih kot gola kombinacija. Vsekakor ni nobena nevtralna država storila nobenega oficijalnega koraka in tudi znano ni, da bi Nemčija nameravala tak korak.

Rotterdam, 13. avgusta. Glasovni poročila iz Londona, pripravila Lloyd George načrt očila, ki ga bodo izdali vsi vodilni državni entente na narode zavezniških držav in v katerih se bodo ti pozivali, da naj vztrajajo, ker niso bili zmagnjeni nikdar bližje, kakor sedaj.

Budimpešta, 13. avgusta. »Pesti Naplo« priobčuje razgovor svojega sotrudnika v Curihu s princem Aleksandrom Hohenzolom, bivšim namestnikom v Alzaciji-Loreni. Na vprašanje, kako si predstavlja rešitev alzasko - lorenskega problema, je odgovoril princ: O kakih rešitvah sedaj ne more biti govora. V Nemčiji noče nobena stranica ničesar vedeti o odstopu bel pokrajini. Francozi zavračajo vsak kompromis. Za Francoze je rešitev tega vprašanja veliko moralno vprašanje. Za Nemčijo je to gospodarsko vprašanje prav velikega pomena. Tako se mora konstatirati, da je Alzacija-Lorena za oba dela simbol zmage. Pred vojno bi bilo mogoče sporazumeti se glede precej dalekosežne avtonomije pod Francozom. Danes pa je vprašanje Alzacije-Lorene zvezano z vprašanjem zmage in le s tem vprašanjem.

Carli, 13. avgusta. »Secolo« prinaša londonska poročila, da izostane mirovna akcija nevtralnih držav povodom piete obletnice izbruhov vojne na posebno zahtevo Anglije.

Zeneva, 12. avgusta. Nizozemski delavski vodja Tröstra je dospel sem. V razgovoru z zastopniki časopisa je izjavil: Nisem dal povoda za stockholmsko konferenco, kakor to trde šovinisti v ententnih državah. Konferenca bi bila uspeh prvega londonskega socialističnega kongresa. Kratkovidna diplomacija ententnih držav je preprečila konferenco, dasiravno je njen program soglašal z zahtevami entente. Danes prihaja vedno bližje ura, ko bo delavska konferenca neobhodno potrebna, ker more samo ona preprečiti polom Evrope in skrajšati vojno. Da pa pride do konference, je treba izpolniti te - le pogoje: Člani konference morajo med pogajanjimi šele v drugi vrsti misliti na svoje lastne narodne interese. Mednarodni duh mora vladati. Spomenica zadnjega londonskega zborovanja določa cilje pogajanj. Najprej gre za vprašanja zveze narodov in za razoroženje. Če se izjavi konferenca zadovoljno s temi zahtevami, sem ene misli s Hendersonom, ki zahteva, da nastopi proletarijat vseh držav z manifestacijo za zvezo narodov, da se ljudstvo v vseh deželah sprizajni s to mislijo. Glede Alzacije - Lorene in Belgije bi mogel razgovor na konferenci odstraniti marsikatero nesporazumljenje. Ne mislim na možnost končne rešitve teh vprašanj na konferenci. Mogoče pa bi se dalo vprašanje vsaj približno rešiti. Za belgijsko vprašanje bi bila konferenca sila važna, ker bi mogla doseči neodvisnost in popolno obnovo dežele. Smatram to za popolnoma gotovo in zato ne razumem, zakaj delajo Vanderwerde in drugi belgijski socialisti proti konferenci. Nemška stranka bi se gotovo zavzela za obnovo Belgije. Če se konferenca ponesreči, pomeni to šesto, sedmo ali pa tudi nedogledno vrsto nadaljnjih bojnih let. Sklepi francoskih socialistov so posebno značilni, ker namigavajo možnost revolucije. Če odreče francoska vlada za stopnikom delavcev potne liste v Stockholm, jih bo francoski proletarijat z vsemi sredstvi izsilil. Končno je govoril Tröstra tudi o prepovedi angleške vlade, ki mu onemogoča priti v London, dasiravno ga je Henderson tja povabil.

Basel, 12. avgusta. »Basler National Zeitung« poroča, da namerava nizozemska mirovna zveza Anti Orlog Rad poskusiti iznova doseči mir. Voditelj zveze namerava ljudsko glasovanje v velikem okviru ter hočejo na ta način prisiliti nizozemsko vlado, da posreduje za mir med bojujočimi se državami. Zveza se hoče obrniti tudi do prijateljev miru v Švic, da se tudi tam izvrši ljudsko glasovanje za posredovanje nevtralec.

Zeneva, 12. avgusta. »La Feuille« poroča, da je dobil švicarski poslanik v Zedinjenih državah Sulzer od predsednika Wilsona naročilo, da naj gre v Nemčijo in predloži centralnim državam ponudbo za mir.

Cilji ameriških socialistov.

Lugano, 12. avgusta. »Avanti« poroča iz Washingtona: Ameriški socialisti, ki so dospeli v Evropo in katerih predsednik je socialistični založnik in pisatelj M. Simons, pravijo, da je namen njih prihoda t. da razlože evropskim socialistom cilje mednarodne demokracije. Ameriški socialisti so mnenja, da v tem trenutku od skupnega razmatriranja miru ni pričakovati ničesar, prepirani pa so, da se v danem trenutku pravemu socializmu pri njegovem delu za mir ne morejo postaviti zapreke. Vsi udeležniki ameriškega poslanstva so se izjavili na Wilsonovo formulo. Predsednik Simons izjavlja, da Wilsonov program ne zahteva za entento ničesar, zahteva pa za vse narode, ki stoje danes v vojni, da sami odločajo o svoji bodočnosti.

Angleško - francoska tajna pogodba.

Bern, 13. avgusta. (Kor. urad.) Vseled nepreviđenosti Lloyd Georgea v njegovem govoru v poslanski zbornici o vojnem položaju se je obrnila pozornost na najbolj ekskluzivni slučaj vojne tajne diplomacije, namreč na angleško-francosko tajno pogodbo iz leta 1912. Lloyd George je povedal, da je imela Anglija pogodbo s Francosko, ki določa, da mora Anglija priti Francoski na pomoč, če bi bila ta z zloboim namenom napadena. Pogodba ni natančno določila obseg angleške pomoči. Pogodba pa zahteva tudi pomoč angleške mornarice. Ko je Lloyd George končal svoj govor, mu je Herbert Samuel očital njegove izjave ter izjavil: Če pravi ministrski predsednik, da je imela Anglija ob izbruhu vojne pogodbo s Francosko zaradi vojne pomoči, da ga je zapustil spomin. Kakor je Grey takrat povedal, je imela Anglija popolnoma proste roke. Nato je Lloyd George po zvezi še enkrat nastopil, a je v svojem popravku še bolj zabredel. Rekel je: Po mojem mnenju je bila častna dolžnost, da smo bili pripravljeni govoriti s Francosko o načinu, kako bi ji mogli pomagati, če se izvrši neizvnan napad. Mislim, da je izraz »častna dolžnost« bolj korektno označenje tega, kar se je resnično zgodilo in to gotovo ni bila nobena pogodba. Samuel pa tudi s tem ni bil zadovoljen, marveč je konstatiral v nasprotju s Lloyd Georgeom, da po Greyevem mnenju Anglija tudi nobene častne dolžnosti ni imela. Časopise prebija preko tega interesantnega dogodka z diskretnim molkom.

Politične vesti.

— Avdičence. Dunaj, 13. avgusta. Cesar je sprejel danes v posebnih avdiencah ministrskega predsednika barona Hussareka, za njim pa zastopnika nemških obrtnikov poslance Einspinnerja, ki je predložil vladarju spomenico o položaju srednjih in malih obrtnikov. Cesar je obljubil obrtnikom svojo podporo, izrazil svoje zadovoljstvo, da služijo obrtniki skupni stvari kljub svojem težkemu stališču s tako poštovanostjo in naročil poslancu Einspinnerju, naj jim sporoči njegovo najvišjo zahvalo.

— Cesar obrtnikom. Cesar je izrazil namrno poslancu Einspinnerju, ki mu je izročil spomenico obrtnikov: Kljub hudim stiskam so ohranili obrtniki svoj patriotizem in svojo zvestobo. Tega ne bom nikdar pozabil in moja vlada bo morala skrbeti, da si obdrži tudi nadalj na gospodarska stremeljenja tega važ-

nega stam pred očmi in jih pospešuje. Recite nemškimi obrtnikom, da sem ganjen od njih zvestobe in patriotizma in da se jim za to iz srca zahvaljujem.

— Češki svaz za takojšnje sklicanje parlamenta in za mirovna pogajanja. Praga, 13. avgusta. Načelnik Češkega svaza poslanec Staněk se je obrnil do ministrskega predsednika barona Hussareka s pismom, v katerem zahteva v imenu Čehov, naj skliče vlada takoj državni zbor, da bo mogel zavzeti stališče napram zadnjim vladnim odredbam, ki vznemirjajo vso javnost, zlasti napram povišanju močnih in krušnih cen. Obnem zahteva poslanec Staněk v imenu Svaza, naj porabi vlada sedajni ugodni trenutek in začne nemudoma mirovna pogajanja z entento.

— Baron Hussarek in poslanec Mastalka. Baron Hussarek ni imel srečne ure, ko je zapisal svojo dušo Wolfoim in Teufelom, svoje ime pa podpisal na trutnovski dekret. Da si bo narodne Čehje še bolj odtujil, to je pač vedel in morda celo hotel, gotovo pa ni imel v svojem načrtu, da bi odbil tudi češke fevdalce in se zameril celo češkim Susterčijancem. In vendar je dosegel tudi to. Fevdalni konservativci so mu zamerili, ker je samovoljno posegel v zadevo, katere rešitev so reklamirali za se in za češki deželni zbor in se pred svojim korakom ni posvetoval tudi z njimi, kar so pač smeli pričakovati vsled svoje tradicionalne »spravne politike«. A hudojejo se nad Hussarekom tudi češki oportunisti. Saj jim je odgnal s svoj naredbno še večji del onih, že itak ne mnogoštevilnih pristašev, ki so jim še sledili v njihovi protinarodni politiki. Vsi češki opozicijski skupaj bi ne mogli bolj jasno dokazati, da je politika oportunitizma danes utopija, kakor je storil to Hussarek sam. In to razkrinkanje ravno je poslanca Mastalka tako bolelo, da se je končno vendar odločil, odložiti svoj državnozbornski mandat in da je vrnil celo svoje odlikovanje, ki si ga je zaslužil s podporo žalostne Stürckhove vlade. Trutnovsko okrožno sodišče samo bi že se prebavilo, saj je molčal med vojno še k vse drugačnim vladnim korakom, toda Hussarek mu je s svojo naredbo temeljito prekrizal njegove sebične politične račune. Posebno fatalno je bilo za nega, da je zastopal v državnem zboru ravno politični okraj Jičín, ki je oškodovan z ustanovitvijo trutnovskega sodišča tudi gospodarsko, ker izgubi celo vrsto sodnih okrajev, ki so spadali dosej pod jičinskimi okrožno sodnijo. Mastalka je izgubil med svojimi volilci zato še zadnje ostanke politične reputacije in z njim vred tudi oportunistična struša sploh. Proti tej nerodnosti barona Hussareka je v prvi vrsti protestiral, ko je vrnil red železne krone. Sicer pa ne misli še iti v pokoj. Tudi v naprej bo še prav »delaven« in bo prvim milijonom, ki sta mu jih naklonila vojna in vladna milost, gotovo kmalu pridružil še nadaljne.

Šolska zbirka za češki amnestijski fond prepovedana.

Iz Prage se poroča, da je naučno ministrstvo prepovedalo šolske zbirke za amnestijski fond, češ, da to zbiranje ni človekoljubno dejanje, ampak politična demonstracija.

Nevtralna Romuniia. Bukarešta, 13. avgusta.

V debati o zunanji politiki v romunskem državnem zboru je izjavil zunanji minister Arion, da bo Romuniia varovala svojo nevtralnost v enaki meri proti vsem vojujočim se državam. Vlada ne bo pristopila nikakega nasilja ali tudi samo nevljudnosti proti državam entente.

Aretacija bivšega romunskega ministra.

Bukarešta, 13. avgusta. Listi poročajo, da je bil v Jašu aretirani bivši minister Continescu, ker so našli v njegovem stanovanju skrivno tiskarno, kjer so tiskali letake in oklice, napertene proti sedanji vladi in proti nemški invaziji.

Dodatna pogodba k romunskemu miru.

Budimpešta, 13. avgusta. Zunanji minister grof Burian je izročil ministrskemu predsedniku dr. Wekerlu osnutke dodatne pogodbe k mirovni pogodbi med Avstro-Ogrsko in Romunijo. Glavne točke dodatne pogodbe določajo, da se prebivalci onih romunskih pokrajin, ki pripadajo Ogrski, lahko prosto odločijo, ali postanejo ogrski državljani ali pa ostanejo Romunci in se izsele, urejajo premoženjske razmere novih obmejnih prebivalcev in vprašanje arhivov ter matrik. Romunski prebivalci, ki pripadejo Ogrski, se priklapijo ogrski grško iztočni cerkvi.

Giolittijev govor.

— Agenzia Steiani« poroča: V kraju Cuneo je izvolil provincialni svet Giolittija zopet za svojega predsednika. Giolitti je imel na to govor, v katerem je poudarjal, da morejo Italijani z največjim zaupanjem zreti v bodočnost in upati, da je osvoboditev njihovih bratov prav blizu. Rekel je: Mi upamo, da nas leto 1918. privede prav blizu koncu strašnega klanja in da bo pravični mir omogočil svetu povratek k civiliziranemu življenju, k napredku in svobodi. Mir pa mora biti res mir in ne premirje, ne povrtno k politiki opremljevanja, ki bo moglo izzvati samo nove konflikte. Vsi narodi morajo spoznati potrebo obsežnih notranjih in mednarodnih reform na temelju pravičnosti in svobode. Ako bi vladni zastopniki in narodi sami na zunanjo politiko tudi v bodoče ne imeli nikakega odločilnega vpliva in ako bi se odnosali med narodi tudi v bodoče urejevali po starih zakonih diplomacije, bi bilo nesprejemno, pričakovati gotov mir in napredki znanosti bi napravili bodoče konflikte samo še groznejše. Želimo, da bi se pri razpravljanju notranjih mednarodnih reform zopet izkazala stara preizkušena politična in pravno učnost Italije v polnem sijaju. Na kralja in generala Diazja so bile odposlane brzjavke, nadalje je bila sprejeta izjava, v kateri se izraža občudovanje zavezni-

škim narodom in se na častni način spominja ministrskega predsednika Orlanda.

— Pretirane napovedi o podmorski vojni. Poslanec nemškega državnega zbora baron Gamp piše v neki polemiki, da je 12. februarja 1916 šef admiralskega štaba Holtzendorff izročil državnemu kanclerju spomenico, v kateri pravi: Nova podmorska vojna razpolaga s takimi bojnimi silami, da bo mogla tudi glede na pomnožena odbijalna sredstva in druge tehnične pripomočke zagotoviti znatno večje delovanje v primeri z lanskim in da je gotovo pričakovati, da pride Anglija v velike stiske radi utesnitve brodojnega prostora in da bo prisiljena v doglednem času, najkasneje v šestih mesecih, skleniti mir. Gamp je imel to spomenico v rokah. Tistih »šest mesecev« traja že dolgo časa.

— Kraljeva volitev na Finskem. Finski deželni zbor v Helsingforsu je sprejel z 58 glasovi proti 44 predlog ustavnega odseka, da se izvoli finski kralj na podlagi stare finske ustave iz leta 1772. Predlog republikanske stranke, naj se proglasi Finska za republiko, je ostal s 33 glasovi v manjšini. Deželni zbor se bo sestel prve dni septembra k izrednemu zasedanju, da izvoli finskega kralja.

— Reforma diplomatske službe na Angliškem. V angleški spodnji zbornici je naznanil minister Cecil, da namerava vlada izvršiti dalekosežno reformo v diplomatski službi. Vsak diplomat bo moral službovati nekaj časa v zunanem ministrstvu in obratno, vsak uradnik zunanega ministrstva nekaj časa pri kakem poslanstvu. Prva naloga vsakega uradnika diplomatske službe mora biti, da se kolikor mogoče dobro seznani z ljudmi in deželo, kjer službuje. Pri povišanjih bo merodajna edino sposobnost in zmožnost. Odpravi se določba, da mora imeti vsak član diplomatskega zbora vsaj 400 funtov šterlingov zasebnega premoženja, zato pa se poviša plača tako, da bo »omogočila vsakemu stanu primerno življenje. Glavno panogo bodo tvorile poslej gospodarske zadeve.

— Irci proti Nemčiji. London, 13. avgusta. Reuter poroča: Na zborovanju v Blackocku je govoril vodja irskih nacionalistov, znani Dillon, ki je obsodil med drugim politiko Ircev, ki upajo rešitve od nemške zmage in mirovne konference. Irci naj zahvalijo boga, da zmagujeta pravica in demokracija. Irski stvar bi stala slabo, ako bi bila usoda Irske navezana na Nemčijo in bi prišla Irska na mirovno konferenco kot zaveznica poražene Nemčije.

— Amerikanci in boj kot Nemčije. Washingtonski poročevalci »Timesov« svari pred bojkotom Nemčije. Amerika pazno razmatriva gospodarsko politiko po vojni. Kakor so Amerikanci odločeni vojno energično dokončati, ravnotako malo se zavzemajo za vojno po vojni. Zdrava pamet pravi Amerikancem, da bi gospodarski bojkot Nemčije vojno podaljšal in tvoril resno nevarnost za mir.

Mariborsko pismo.

(Od našega dopisnika.)

V Mariboru, 13. avgusta.

Iz Maribora. Kultura naših nemških »bolskih« ženščic in nemčurske mladine dosega vrhunec barbarškega divjanja. Iz okolice mesta donšata kmetovalci in kmetica sadja. Rečimo, da so cene nekoliko visoke, ali, take vendar niso, da bi si človek ne mogel privoščiti tega ali onega sadu za poboljšek. Ženske se porazvrste s svojimi jerbasi po glavnem trgu in na mah, brez povoda se navali na nje do sto falotov in - nemških »dam«. Vse bina jerbaso vs raztrese po tlaku, fakinaža bliskoma krene in »dame« tudi pobirajo, polovico sadja na pohodijo. Ti škandalni se dogajajo skoro redno vsak sosednji dan, kadar je največ sadja na trgu. Policije seveda ni. Samo trebušati dr. Urli pride večkrat, pogleda, pokima in zgine. Magistrat naj bi poskrbel za red, pa bi ne bile take množine sadja, v sedanjem času važnega dela živeža za revnejše sloje, odtegnjene konzumu in uničene. Skrajni čas je, da se naredi temu vandalizmu enkrat konec. V številki od 9. t. m. prinaša »Stražac« časni primeren uvodnik, v katerem predlaga, da se po češkem vzoru ustanovi »Slovensko srce«.

Mi smo se na tem mestu že opetovano bavili z našim slovenskim dijaštvom in s slovensko deo. Danes treba misliti na zimo, in zbrati nam bode vse sile v enotno delo, da obvarujemo te le pred zimo in lakoto ter smrtjo. A tudi mnogo slovenskih družin bi našlo v »Slovenskem srcu« svojo izdatno podporo v sili. Zeleli bi, da bi misel »Slovenskega srca« našla vsesplošen odmev po naši domovini. A držati se treba gesla »dvakrat da, kdor hitro da«. Nismo več daleč od jeseni, korak je potem v zimo. — V Rušah pri Mariboru vladajo v postajni blaginji nad vse čudne razmere. Južna železnica je tlejak poslala nekega vročerkovega Nemca, ki noče razumeti slovenskega govora. Vseled tega je prišlo med uradnikom in nekim Slovincem do prekanja. Slovenec je zahteval vojni listek do Maribora, uradnik pa mu je zabrusil v obraz, da ga ne razume. Še le na odločno vprašanje, kako si upa delati službo, če ne zna jezika, ki ga govori večina potujočih, nazadnje je razumel mož tudi slovensko. — Mestni gospodarski svet razglašja, da mu je nakazano toliko moke, da bo odsej le po en brezkrusen dan v tednu in da bodo dobili delavci in težaki svoje polne množine. Gospodarski svet, oziroma referent puneto moke in kruha znani »Amstrat« dr. Valentin pa očividno misli, da je s tem dal mestnemu prebivalstvu bog zna kaj. Seveda — on se je tedne bede nastil kot vedno, kaj ve njegov trebih o stradaljočih tisočih! — Drzen rop so izvršili v noči na 11. t. m. neznanji »likovci« na postajališču Težno. Odprli so vagon, v katerem so bile jestvine (večinoma delikatese) za »armado v polju«. Poleg

jestvin je bilo več sto steklenic konjaka. Uzmoviči so pete srečno odnesli. Takozvani »Standreht« za železniške roparje postaja že prav smešna odločba. — Iz Ptujia. Eden zadnjih »Stajercev« polemizira v svojem uvodniku proti slovenski zahtevi po miru. Drija Korošca dolži najprej, da se nikdar ni v parlamentu zavzemal za mir, po »Stajercev« menda za pravični mir. Nadalje se z vsemi silami otepa očitanja, da Nemci in on podaljšujejo vojno s svojo pisarjio. »Stajerce« pravi, da za tak mir, ki bi prinesel Jugoslavijo, on ni. To mu prav radi verujemo, saj piše nekoliko nižje, da je spas in blagor Avstrije edino le v najtesnejši spojitvi z nemškim cesarstvom, in ravno v tem »Stajercev« zahtevku leži dokaz, da je z najboljši razgrizenimi nemškimi listi, ki ščuvajo dan na dan očito na podaljšanje vojne, »nenih misli in enega srca«. Dokaz je kratak: Nemčija noče odnehati v svojem vojevanju, nasprotno širi vpliv svoje moči na severovzhodu Evrope, mi pa kot zavezniki moramo vstrajati ob njeni strani. V Nemčiji danes ni čuti volje po miru. Kdor je torej za tesno spojitve z Nemčijo, kakoršna je danes, ta podaljšuje vojno. Trditve, da je »Stajerce« za mir, je torej očitna laž, res pa je, da se je dr. Korošec in ves Jugoslovanski klub, od prvega trenutka zavzemal za mir. Od ostalih klobasarij naj še omenimo članek pod zaglavjem: »Kaj nam je bolj potrebno, politika ali gospodarski razvoj?« V tem članku se bavi list z našimi dnevniki, a tudi z manjšimi listi, češ slovenskemu narodu, slovenskemu kmetu ni treba prav nobenih političnih listov! Seveda, to bi bilo za »Stajerce« in njegove krušne očete kaj prijetno, saj bi moral narod v narodno političnem oziru popolnoma odreveneti in — »Stajerce« bi na prav komoden način zagospodoval. Naravnost žaljiva je zahteva, da slovenski kmet ne sme čitati političnih listov in se baviti s politiko. Kmetiči gospodar, ki se ne bavi s politiko, je polnčlovek. Lve poglomo najbogatejše države sveta. Dve tretlini površine poseda kmet poljedelec in živinorejec. In ravno v teh državah se kmet prav posebno pridno bavi s politiko in strankarstvom, ker ve, da je vemoč, da pa se treba tudi braniti in izjaviti svoje politične nazore. »Stajerce« je poštudiral, da slovenski kmet še ni dovolj zrel, da bi se mogel politično udeleževati. No seveda: zrel pa je, da dela Stajercevo politiko. Bog daj norcem pamet.

Vesti iz primorskih dežel.

Imenovanje v gozdarski službi. Gozdarski svetnik Josip Rustia je imenovan za višjega gozdarskega svetnika.

Kaj bo s srednjimi šolami v Gorici? Čuli smo sicer že opetovano, da se otvorijo v septembru v Gorici tudi srednje šole. Z uradne strani se je na intervencije to zadržalo in ako danes poprašajo, dobijo odgovor, da je sklenjeno, da se otvorijo srednje šole v Gorici. Toda kje se otvorijo? Vemo le to, da je takorekó že vse pripravljeno za otvoritev nemške gimnazije, ne vemo pa še vedno nič, kaj bo s slovensko gimnazijo in kaj bo z realko? September se bliža iz z njim čas otvoritve srednjih šol. Zahtevamo od šolskih oblasti, da povedo prizadetim staršem odkritosrčno, kaj bo, da se bodo vedeli ravnati in da ne izgubijo otroci radi nebrige primorskih šolskih oblasti jednega šolskega leta.

»K. k. Leitung der Flüchtlingstationen im Lande Görz - Gradisca«. Tako se glasi napis novega urada za begunske postaje v Gorisko - Gradišanski. Urad se nahaja v ulici Contavalle v Gorici. Vodja je c. kr. okrajni komisar dr. Oskar Bourcard. Ta nemški urad bo torej vodil vračanje naših beguncev in nastanjanje po barakah za kraje, kamor se še ne morejo vrniti v svoja bivališča. Sami Nemci vodijo obnovljeno delo na Goriskem. Samo pa se vrši tako po — nemško!

Kolonije na Goriskem. Kakor čujemo, se nameravajo ustanoviti za begunce, ki se vrnejo v kraje, kjer je domače bivališče še nemogoče, kolonije v teh - le krajih: v Steverjanu, Bovu, Volčah, Ročinju, Plaveh, pri Kostanjevici, v Ločinu, v Dohu, Petovljah, v Mirnu, Trzinu, Starancu, Skočjanu in morda tudi Sredi polja.

Kako se oddahnejo ubogi begunci, kadar pridejo domov na Gorisko. Srečni so, da so se rošili taborišče in neprijaznosti tujcev. Strašno pa je to, da morajo na železnici, ko se vračajo, trpeti nečuvne muke. Nobenega reda ni pri transportu, ljudi pehaajo sem in tja, prekladajo iz vozov v vozove, puščajo na stranskih tirih ob vsakem vremenu cele ure in dneve in cela večnost preteče, predno stopi nesrečni begunec na goriska tla sestradan in utrujen. Železnice bi vendar morale preskrbeti za malo bolj človeški prevoz beguncev. Tako, kakor je sedaj, se lepše in udobnejše vozi živina.

Gorski del goriske dežele menda najmanj skrbi slavno vlado in njene obnovljene urade. Prebivalstvo je prišlo domov, kamor je moglo, na Kobarško, Bovško, Tolminko, ali preživljanje ob vladajočih razmerah je neizmerno težko. Na Kranjsko, Koroško in kamor kdo mora, hodijo ljudje, da se prežive za veliko silo. Kolikor so mogli, so obdelali polja, ali ni živine, ni orodja, popraviti niso mogli takorekó še nič. Nekateri kmetje so dobili po eno kozo. Ali to je bore malo. Nič takega še ni bilo, kar bi izdatno pomagalo gorskemu prebivalstvu. Kaj pa bo po zimi, ko bo snežilo in bo pritiskal mraz? Kako bo moglo obstati gorsko prebivalstvo doma? Ali preiščujejo kaj o tem slavnne obnovljene oblasti? Ali naj se na zimo zopet Gore izprazni in prebivalstvo odide nazaj v begunstvo? Zadnji čas je sedaj v avgustu, da se gorskemu prebivalstvu priskoči na pomoč prav izdatno, da se mu pomaga k bivališču in prehrani v zimskem času.

Srečno je prestal v Trstu težko operacijo na želodcu Janko Rustia posestnik in zidarSKI mojster v Dobravljah na Vipavskem. Operacija ga je rešila dolgotrajnega mučnega trpljenja.

Umrla je v Trstu gospa Terezija Zekelj, v Zavlihu pri Trstu gospa Ivana Sila, v Trstu gospa Kristina Kolenc.

Krušna cena na Primorskem. Na mestništvu v Trstu je določilo ceno kruha za Trst na 1 K 25 v za kilogram, za Istro in Goriško 1 K 20 v. Cene stopijo takoj v veljavo. Krušna moka je v Istri in na Goriškem po 1 K 12 v, moka za kruho po 1 K 66 v in za peko 1 K 20 vin.; v Trstu za 4 vinarje več.

Dnevne vesti.

— Vojno odlikovanje. Fregatni poročnik Albert Garzaroli plem. Thurnlack je dobil ponovno cesarsko pohvalno priznanje s podelitvijo mečev.

— Odlikovanje. S častnim znakom II. razreda Rdečega križa na vojnem traku je bil odlikovan gospod prior usmiljenih bratov v Kandiji pri Novem mestu gospod Polikarp Vavpotič. Slavnostna izročitev s primernim nagovorom se je vršila 11. avgusta 1918 v ožjem krogu konventnih soborov po predsedniku Deželnega in gospenega pomožnega društva Rdečega križa za Kranjsko gospodu c. kr. okrajnem glavarju del Cottu. Slavnosti je prisostvoval tudi c. in kr. generalštabni zdravnik gospod dr. Edmund Geduldiger.

— Novo pregledovanje vojaštva glede službene sposobnosti. Prihodnji mesec se bo vršilo novo pregledovanje vojaštva, ne pa novi splošni nabori. Oni, ki bodo klasificirani z A, pojdejo po ogromni večini na fronto, z B klasificirani se porabi v glavnem na etapnem ozemlju in s C klasificirani se pridele službi v zaledju. Vojaštva s klasifikacijo B je še vedno precej v zaledju, nadomestiti se more s slabše klasificiranim in v etapi se morejo potem nadomestiti z B klasificiranimi za fronto sposobni.

— Smrt dveh letalcev. Iz Celovca poročajo, da sta se 12. t. m. pri letalski vaji ubila letalska poročnika Ehrfeld in Kucera. Prvi je imel mnogo odlikovanj za boje na italijanskem bojišču.

— »Domovina«. Dne 12. julija je bil tednik »Domovina« ustavljen. Z jutrišnjim dnevom izide zopet.

— Jezerškova razglednica pomazana. Nekemu podčastniku je bila poslana Jezerškova razglednica. Egon Jezeršek, tržaški učitelj, organizator Sokola pri Sv. Jakobu v Trstu, častnik, se je hrabro boril, bil opetovano odlikovan in je padel na bojišču. Razglednica kaže Jezerška kot telovadca v sokolski srajci. Nič pa ni ugajala slika simpatičnega našega pokojnika, nekemu nemškemu človeku na vojni pošti št. 646. S svincnikom se je jezno zadržal na Jezerška in mu hotel zbrisati z razglednico glavo. Na potezah, ki jih je zarisal s svincnikom, se pozna srd nemškega človeka. Ali skozi ofenzivno njegovo početje gleda vendar še odločno lice Jezerškovo, kakor bi hotelo reči našim sovražnikom: ne boste nas ne!

— Iz pisarne Slovenskega deželneza narednega gledališča. Vodstvo gledališča nujno potrebuje dobrega in vestnega prepisovalca not, ki bo imel sedaj, pred začetkom gledališča mnogo posla. Oni sposobni prepisovalci not, ki žele hitro pomagati Slovenskemu gledališču, naj se takoj prijavijo v pisarno Slovenskega gledališča. Vodstvo aneže tudi takoj muzikalno nadobraznega opernega suflerja (suflerko) in dramsko suflerko. Tudi mesto rekviziterja je treba še popolniti. Obenem prosijo vodstvo gledališča opetovano vsa ona društva, ki so si kdaj tak izposodila iz gledališkega dramskega ali opernega arhiva, da nemudoma vrnejo vse izposojene knjige, sicer bo vodstvo prisiljeno, da v bodoče ne posodi ničesar več. Danes zvečer ob 7. uri je prvi sešatek vseh novoprisanih članov »Dramatične šole«.

— Zavarovalni oddelki c. kr. avstrijskega vojaškega zaklada za vdove in sirote (pogodbena družba: c. kr. življensko - zavarovalna družba avstrijski Feniks na Dunaju) je izdal spis o vojnem posojilu, ki obsega najprej vrsto izjav o odličnih osebnosti o pomenu podpisovanja vojnih posojil in vojnoposojilnih zavarovanj. Druzi oddelki govori o nalogah in delovanju zavarovalnega oddelka: zadnji oddelki objavljajo mnogobrojna zahvalna pisma. Vojno zavarovanje je doslej podprlo skoraj eden milijon družin po vojakih, vdovam in sirotam po umrlih in padlih vojakih je doslej bilo izplačanih preko 30 milijonov kron. Nadalje se je došlo sklenilo mnogo nad 500.000 vojnih zavarovanj za preko 800 milijonov kron; izven tega je brez ozira na zavarovanje bilo nabranih preko 250 milijonov kron podpisov vojnega posojila. Skupno je vojaški zaklad za vdove in sirote pomagal uspeh podpisov avstrijskih vojnih posojil za več nego eno milijardo kron. Tudi potom vojnoposojilnih zavarovanj je bilo preskrbljenih nad 1400 vojaških družin za primer da padejo njihovi reditelji v vojni. Zavarovanje vojaških sirot, s katerim bo v kratkem času preskrbljenih na tisoče sirot, je poklicano, tvoriti nekoč sklepni kamen vojaškega zaklada za vdove in sirote. Iz zahvalnih pism, ki so nastajeni v knjižnici, je razvidno, da se zavarovanje izvršuje v upravnem socialnem duhu in v blagor ljudstva in da se v premožnih slučajih izplačajo vsote, ki presegajo pogodbene obveznosti. Iz nekega drugega poročila istega zaklada je razvidno, da so samo podpisni vključno dosedanje uspehe pri VIII. vojnem posojilu na podlagi vojnoposojilnih zavarovanj presegli znesek 1100 milijonov kron in da je bilo doslej po zakladu za vdove in sirote do prinesenih kl skupnemu uspehu avstrijskih vojnih posojil nad 1700 milijonov kron. Uspeh podpisovanja po zakladu se bo še znatno stopnjeval, ker se v smislu pooblastila c. kr. pošto - finančnega urada priklagali iz skupnih nabiranih, kakor tudi zavarovanja vojnega posojila. Še nadalje sprejemajo. Tudi vsak nadaljnji podpis in vsako zavarovanje vojnega posojila pri vojaškem zakladu za vdove in sirote zviša s polnim podpisanim oziroma zavarovanjem zneskom skupni uspeh vojnega

posojila. Natančnejša ustmena in pisarna pojasnila o vojnem in vojnoposojilnem zavarovanju dajejo in predloge sprejemajo deželni zavarovalni oddelki za Kranjsko in Ljubljani, Frančevo nabrežje 1. II. nadst., okrajni zavarovalni oddelki v Črnomlju, Kamniku, Kočevju, Krškem, Litiji, Ljubljani (Frančevo nabrežje 1. I. nadst.), Logatcu, Postojni, Radovljici in Rudolfovem in njih pooblašeni zastopniki.

Slov. pevskemu društvu »Ljubljanski Zvon« je naklonil g. Franc Goldmann, hišni posestnik v Ljubljani znesek 100 K kot ustanovno. Iskrena hvala!

— Pevska vaja za soboto ne bo le v petek, marveč tudi danes zvečer točno ob osmih v Narodnem domu. Gr. pevci, ki so sodelovanje obljubili vlnudo vabimo k udeležbi. — P.

— Vrnitev orožja. Nekako ob začetku italijanske vojske je pobrala c. kr. vlada, civilnemu prebivalstvu, bolj rečeno lovem orožje. Kmetje ga tako niso imeli mnogo. To pobiranje ni bilo potrebno. Sedaj pa čitamo v časopisih, da se orožje vrne lastnikom, proti z dvema kronama kolikovanj prošnji. Ako kdo opazuje lovce, vidi, da niti po svoje orožje, kakor ose po — med. Kar Bog naredi; vse prav stori! Mese primanjkuje, toda pričenja se 15. t. m. lov. Kaka delikatesa so debele prepelice in jerebičke, to dobro vedo lovci. S prvim septembrom je pa splošni lov odprt. Torej nobenega pomanjkanja mesa! Kaj pa mi ostali državljani, mi si ne bomo mogli privoščiti niti malo krompirja, fižola in drugih navadnih živil po zmerni ceni.

— Konfiscirano meso. Danes je mestna aprovizacija konfiscirala mesarju Jagru 1400 kg razsekane goveje mesa, ki se je takoj prodalo obinstvu po 6 K za kilogram, kar je imajo za posledico sedela velikanski naval.

— Pites. Sinoči ob 10. uri smo čutili v Ljubljani precej močan potresni sunki, ki je trajal par sekund in prebivalstvo tuintam vznemirilo.

— Tobak se ne podraži. Te dni so poročali razni dunajski listi, da se bo zopet podražil tobak. Danes pa nam poročajo z Dunaja, da so vse take vesti brez vsake podlage in da ne misli na povišanje tobaka cen ne avstrijsko in ne ogrsko finančno ministrstvo.

— Zepna tatvina. Nekemu trgovcu je bila na glavnem kolodvoru v Ljubljani v gnučji, ko se je hotel odpeljati proti Zidanemu mostu, ukradena denarnica z vsoto 8000 K.

— Mestna posvetovalnica na magistratu je v petek 16. t. m. za stranke cel dan zaprta.

Jadranska banka je otvorila ekspozituro v Kranju, ki se bo odprla z vsemi v bančno stroko spadajočimi posli. Ekspozitura je prevzela s 1. julijem t. l. vse posle Kreditnega društva r. z. o. z. v Kranju.

Aprovizijske razmere v Skofiji. Lohi so naravnost žalostne. Z odkazano mesečno množino moke po 70 kg za osebo ljudje res ne vedo, kaj bi napravili. Ta količina ne zadostuje, da bi se človek za zajutrek namazal vsak dan enkrat pod nosom, kaj šele, da bi spekel iz nje kruh. Krompirja se nam je nakazalo za celo leto po 10 kg, fižola nič, masti 15 kg, sladkor sicer na izkaznice, a zelo neredno, po en mesec in še več prepozno. Mese smo deželni sicer po enkrat na teden v toliki množini, da gospodov dan praznujejo precej skromno tudi naši žolodci. Vračamo se sicer k naravi, a želimo tudi, da se nam odkaže prostor, kjer bi nemoteno lahko brusili zobe ob sladkih koreninah!

Umrl je v Postojni rodbini g. c. kr. okrajnega tajnika Fran Slana, sinček Milan, učenec II. razreda c. kr. višje realke v 14. letu svoje starosti. Pogreb se vrši jutri. Naše sožalje!

Cesarska slavnost v Mariboru. Za to ljudsko slavnost in za naše vrlo Dramatično društvo vlada po vsem slovenskem štajerskem velikansko zanimanje. Iz Ljutomerja, iz Ormoža in iz Ptujja je napovedan mnogobrojen obisk. Ravnotako nam poročajo iz slovenjebistriškega okraja. Mariborska okolica pa bo ta dan itak vsa v Mariboru. Slovenska šola v Mariboru, ki bo deležna čistega dobička, bo lahko zdaj pomnožila svoj fond. V nedeljo, 18. avgusta torej vsi v Maribor! Slavnost se vrši ob vsakem vremenu.

Umrla je gospodična Marija Jurkovič, učiteljica v Velikoveni.

Begunska družina, sedaj na Nižjem Avstrijskem, obstoječa iz 9 članov, med temi 6 delavnih moči, bi rada prišla na kako posestvo delat. Poasnila daje Posredovalnica za goriške begunce v Ljubljani.

Invalid išče službe. Invalid, 22 let star, brez desne roke, zmožen slovenske in deloma tudi nemščine, lepega vedenja, išče službe vratarja ali kaj sličnega. Ponudbe naj se blagovoljno nasloviti na »Dobrodelnost« v Ljubljani.

Izgubila je neka gospa srebrno zappestnico od kavarnice »Central« do Raptne ulice št. 8. Pošten najditelj naj jo vrne proti nagradi v Mestnem domu gospe Josipini Kolček.

Najdena je bila srednja vsota denarja v bližini Turjaškega trga. Dobi se v Črni vasi št. 34.

Aprovizacija.

+ Meso na zelene izkaznice B št. 1401 do konca. Stranke z zelenimi izkaznicami B št. 1401 do konca prejmejo goveje meso po nižnji ceni v četrtek dne 15. t. m. dopolne v cerkvi sv. Jožefa. Določeni je tale red: od pol 8. do 8. št. 1401 do 1600, od 8. do pol 9. št. 1601 do 1800, od pol 9. do 9. št. 1801 do 2000, od 9. do pol 10. št. 2001 do 2200, od pol 10. do 10. št. 2201 do konca.

+ Oddaja mesa. Jutri, v četrtek dne 15. t. m. bodo oddajali mesarji za vso Ljubljano po 10 kg mesa na osebo.

+ Prodaja praških klobas po nižnji ceni. Mestna aprovizacija bo prodajala klobase v petek dne 16. t. m. popoldne v vojni prodajalni v Gosposki ulici strankam z zeleno izkaznico B od št. 901 do 1100. Vsaka oseba dobi 1/2 kilograma; kilogram stane 6 kron.

+ Čebula za VII. okraj. Stranke VII. okraja prejmejo čebulo na zelena nakazila za krompir v petek dne 16. t. m. popoldne v deški šoli na Ledini, Komenskega ulica. Določeni je tale red: od pol 2. do pol 3. št. 1 do 200, od pol 3. do pol 4. št. 201 do 400, od pol 4. do pol 5. št. 401 do 600, od pol 5. do pol 6. št. 601 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 2 kg čebule. Stranke, ki se izkažejo s kakršnokoli izkaznico ubožne akcije, plačajo kilogram po 1 K, vse druge stranke po 2 K. Uslužbenci južne in državne železnice naj prinesejo s seboj svojo železniško legitimacijo, oziroma nakupno knjižico.

+ Čebula za VIII. okraj. Stranke VIII. okraja prejmejo čebulo v petek dne 16. t. m. dopolne v deški šoli na Ledini, Komenskega ulica. Čebula se oddaja na zelena nakazila za krompir po naslednjem redu: od 8. do 9. št. 1 do 150, od 9. do 10. št. 151 do 300, od 10. do 11. št. 301 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 2 kg čebule. Stranke, ki se izkažejo s kakršnokoli izkaznico ubožne akcije, plačajo kilogram po 1 K, vse druge stranke po 2 K. Uslužbenci južne in državne železnice naj prinesejo s seboj svojo železniško legitimacijo, oziroma nakupno knjižico.

+ Oddaja čebule za zamudnike. Stranke, ki pri razdelitvi niso prišle po čebulo, jo prejmejo v petek dne 16. t. m. popoldne v deški šoli na Ledini, Komenskega ulica. S seboj naj prinesejo zelena nakazila za krompir. Uslužbenci državne in južne železnice se morajo izkazati z železniško legitimacijo oziroma nakupno knjižico.

+ Namočena polenovka na zelene izkaznice B št. 891 do 1600. Stranke z zelenimi izkaznicami B št. 801 do 1600 prejmejo namočeno polenovko v petek dne 16. t. m. dopolne pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določeni je tale red: od 7. do pol 8. št. 801 do 920, od pol 8. do 8. št. 921 do 1040, od 8. do pol 9. št. 1041 do 1160, od pol 9. do 9. št. 1161 do 1280, od 9. do pol 10. št. 1281 do 1400, od pol 10. do 10. št. 1401 do 1520, od 10. do pol 11. št. 1521 do 1600. Stranka dobi za vsako osebo 1/2 kg namočene polenovke, kar stane 30 v. Stranke naj pripravijo drobšč.

+ Izdelovanje in razpečanje kruha in peciva. Deželna vlada razglašja: § 6. razglašja z dne 19. januarja 1918. l. dež. zak. št. 6, se razveljavlja in naj se zanprej glasi tako: Cena po določilih § 5. izdelanega kruha s težo 600 gramov se določa na 64 v. — Peki in prodajalci kruha so dolžni na zahtevo oddajati kruh v najmanjši teži 60 gramov za ceno 7 vinarjev.

+ Nadrobna prodaja mletvenih izdelkov. Deželna vlada razglašja: Določila §§ 2. in 7. ukaza z dne 14. februarja 1917. l. dež. zak. št. 7, in ukaz z dne 25. maja 1917. l. dež. zak. št. 26, se razveljavljata. — § 2. ukaza z dne 14. februarja 1917. l. dež. zak. št. 7, naj se zanprej glasi tako: § 2. Za nadrobno prodajo mletvenih izdelkov se določajo za kilogram naslednje prodajne cene: moka za peko (ogrska) . . . 2 K 58 v pšenični zдроб . . . 1 » 58 » pšenična moka za kruho . . . 1 » 58 » pšenična krušna moka . . . 1 » 06 » ržena enotna moka . . . 1 » 06 » ajdova moka . . . 1 » 58 » ječmenova krušna moka . . . 1 » 06 » koruzni zдроб . . . 1 » 58 » koruzna moka . . . 1 » 06 » ovseni riž . . . 1 » 58 » ješprenj . . . 1 » 58 » prosena kaša . . . 1 » 58 »

Te cene veljajo za kraje, ki so oddaljeni do pet kilometrov od železniške prejemne postaje. V krajih, oddaljenih več kot pet in do deset kilometrov, se zvišajo cene za nadrobno prodajo za en vinar pri kilogramu, in v krajih, oddaljenih več kot deset kilometrov, še za en vinar.

+ Kruh pri nas in drugod. V Berlinu bodo zvišali ta teden cene kruha. Tudi množina kruha se bo zvišala. Na vsakega prebivalca Berlina odpade doslej na teden 1850 gramov kruha, pri nas pa na vsakega prebivalca 1260 gramov. Za ta kruh bodo plačali Berlinlci 97 penigov, mi pa bomo plačevali za manjši kruh 1 K 56 v. Če računamo marko z 1 K 65 v, bi stal berlinski kruh na teden v našem denarju 1 K 60 v. V Berlinu dobe za samo 4 vinarje 490 gramov kruha več kakor pri nas. Berlinski kruh je torej skoraj za eno tretjino bolj poceni kakor naš vsakdanji kruh. Za isto množino kruha, kakor jo dobimo mi, bodo plačali v Berlinu 1 K 09 v, torej za 47 v manj kakor mi. Vrh vsega tega pa bo kruh v Berlinu prav gotovo mnogo boljši in tečnejši, kakor pri nas. Z ozirom na vsa ta dejstva se moramo vprašati z začudenjem, kako je mogel naš prehranjevalni minister v utemeljitvi zvišanja cene moke in kruha naglašati, da je kruh v Avstriji najcenejši v vseh državah, ki se nahajajo v vojni.

— Društvo ljubiteljev Poljskega naroda v Ljubljani. Tistim, ki se žele učiti poljskega jezika, daje naše Društvo rade volje vsa potrebna pojasnila. V Ljubljani otvorimo tečaj poljskega jezika takoj ob začetku šolskega leta. Ob tej priliki bode pojasnjeno, da je član našega Društva lahko vsak Slovenec, ki plača 5 K in ga sprejme društveni odbor; Društvo ni omejeno na Ljubljano, pa tudi ne na Kranjsko. — Ker si mora Društvo najeti prostore in nabaviti knjižnico, omare itd., nujno potrebuje gmojne podpore; prosimo torej prijatelje poljskega naroda po Slovenkem, da v obilnem številu vstopijo v naše Društvo. Članarino 5 K naj izvolijo poslati t. g. blaginčarici gospodični Alojziji Štebi, urednici v Ljubljani, Kolodvorska ulica 5. V vseh drugih zadevah izvolite pisati na Društvo

Prosveta.

— Društvo ljubiteljev Poljskega naroda v Ljubljani. Tistim, ki se žele učiti poljskega jezika, daje naše Društvo rade volje vsa potrebna pojasnila. V Ljubljani otvorimo tečaj poljskega jezika takoj ob začetku šolskega leta. Ob tej priliki bode pojasnjeno, da je član našega Društva lahko vsak Slovenec, ki plača 5 K in ga sprejme društveni odbor; Društvo ni omejeno na Ljubljano, pa tudi ne na Kranjsko. — Ker si mora Društvo najeti prostore in nabaviti knjižnico, omare itd., nujno potrebuje gmojne podpore; prosimo torej prijatelje poljskega naroda po Slovenkem, da v obilnem številu vstopijo v naše Društvo. Članarino 5 K naj izvolijo poslati t. g. blaginčarici gospodični Alojziji Štebi, urednici v Ljubljani, Kolodvorska ulica 5. V vseh drugih zadevah izvolite pisati na Društvo

Ljubiteljev Poljskega naroda v Ljubljani.

— »Kurent«. Danes je prišel izhajati satirično - humoristični list »Kurent«. Prva številka obsega 16 strani ter je bogato ilustrirana, na predzadnji strani pa ima namesto risbe — značilno belo liso. »Kurent« bo izhajal — v istem obsegu kot prva številka — po dvakrat na mesec. Naročnina znaša do konca tekočega leta 10 K. »Kurent« se dobi v vseh slovenskih knjigarnah in trafikah, naroča pa se v upravnštvu »Kurenta«. Stari trg 19 (Zvezna tiskarna).

Razne stvari.

— Pes je obilnil 18letno Silvio de Vigi iz Mezolombarda na lico, kjer je bila malo opraskana. Dekle je zbolelo raditega, 47 vrez je ni moglo rešiti življenja, umrla je v bolnišnici v Tridentu.

— Nova ameriška puška. Iz Curiha poročajo, da je dala nova ameriška brzostrelna puška pri preizkušnji najboljše rezultate. Oddala je 10 strel na minuto na premikajo se predmet.

— Italijanski operetni pevec Donati obsojen radi pijanosti. Iz Lugana poročajo, da je bil italijanski operetni pevec Donati obsojen radi spijonaže na 15 let ječe. Na svojem artističnem potovanju je izdal Donati vest vojaškega značaja avstrijskemu agentu v Švici Andreju. Tekom razprave so prišli na dan novi slučaj spijonaže.

— »Svojo lastno hčer je prodala na Dunaju učiteljica francoskega jezika Doroteja pl. Albuquerque. Mož je na fronti, poduka v francosčini ni, beda je velika. Za par tisoč kron je prodala svojo hčer neki »gospo« Heršmanovi, ki ima zveze z visokimi gospodi. Na 5 mesecev ječe je obsodila sodnija Francozinjo.

— Tragedija lakote. Pred kratkim je izginila na Dunaju vsa delavska družina Fabiš: starši in dve hčerki. Dolgo časa so trpeli lakoto. Dekleti sta bili zelo oblečeni, ko so odšli od svojega ubornega doma vsi žalostni in potrti. Skoro vse, kar so še imeli v stanovanju, so prodali, da so si kupili malo živil. Vse je bilo končno izčrpano, edini up je ostala — Donava. Čez nekaj dni so potegnili trupla iz vode.

— Vdove se ne bodo smele več poročiti. Dr. Heutig trdi v neki razpravi v listu »Tag«, da so vdove v škodo pomnoževanja ljudstva. Ker so skoro vse bile matere, ni treba, da se zopet poroče in tako delajo napotje mladim dekletom. Koncem t. l. bo po njegovi sodbi najmanj 800.000 vdov v Nemčiji. Te bi torej morale ostati brez moža. Obeta se zanimiv boj med zrelejšim ženstvom in mladimi dekleti.

— Proces proti železniškim uradnikom v Zagrebu. Včeraj se je pričela v Zagrebu razprava proti več železniškim uradnikom, katere je bil podkupil milijonar Makar, ki je hotel spraviti več vagonov svinjskega mesa v Avstrijo. Načelniku na postaji Osaji Hopeju je dal 100.000 kron, strojevodji 20.000 kron, načelniku Fischu 100.000 kron. Ko je bilo meso v Avstriji, je pa zahteval Makar denar nazaj. Fisch mu je vrnil vseh 100.000 kron. Načelnik Hoppe se je ustrlil.

— Dva češka ubežnika ob Gardskem jezeru. Vojnoporočevalski stan pripoveduje, da je dne 3. julija 1918 nek lastni stražni čoln na Gardskem jezeru pregal dva italijanska motorna čolna. Dva moža s teh čolnov sta skočila v vodo in priplavala na breg. Tam so ju prijeli. Imela sta avstrijsko uniformo in opremo. Spoznali so ju za korporala Storch nekega artiljerijskega polka in strelca Šmardo. Storch je bil pobegnil k sovražniku, Šmarda je bil vjet. Storch je podvel akcijo za zvezo legionarjev s Slovani v avstro - ogrski frontni posadki. Imel je nalogo, da uredi signalno službo v kraju Nago, za kar je imel s seboj tri moža, dva izmed teh so ustrelile strelne puške ob gori omenjenem preganjanju italijanskih motornih čolnov.

Gospodarstvo.

— Na dunajski borzi so se pokazali včeraj derutni znaki. Začetkom borznega poslovanja so kurzi obdržali več ali manj predvčerajšnje stanje, kasneje pa so nastopili prodajalci ter so potisnili kurze vodilnih delnic za 4 do 8 K. Kakor navadno, tako je tudi sedaj budimpeščanska borza bolj občutno reagirala na slabo razpoloženje. Tam so padli kurzi vodilnih delnic za 5 do 15 kron. Na Dunaju so notirale delnice sledeče: Anglobank 612, Bankverein 640, Avstrijski kreditni zavod 904, Länderbank 615, Unionbank 709, Avstrijski Lloyd 2090, državne železnice 1045, Alpinke 1048, Skodovke 1120.

— Vinske cene. Dne 25. julija t. l. se je vršilo v deželnem dvoru na Dunaju zborovanje osrednjega odbora društva za varstvo avstrijskega vinogradništva. Zborovanja so se udeležili zastopniki kmetijskih in kletarskih združenj iz vseh vinorodnih krajev Avstrije. Razpravljalo se je o zadevi vodilnih cen za vino, pri čemer so se prešetala vsa vprašanja, tiče se pridelovalne, porabe vina in vinske trgovine. Konečno se je soglasno sklenilo, da se c. kr. vlado naprosi, da obstoječe vodilne cene za vino odpravi in da ukrene, da bode promet z vinom v vseh avstrijskih kronovinah, torej tudi v vojnem ozemlju, ravnotako prost, kakor je na Ogrskem in v Nemčiji.

— Ouderšale cene. Govori se, da prodajajo kmetovalci pod roko pšenico po 200 do 300 K mernik. Ta cena je prav oderuška in jo je kar najodločneje obsojati. Res so se vse stvari podražile, a da bi se morala pšenica podražiti kar za petdesetkrat, ni utemeljeno, najmanj pa v pridelovalnih razmerah, kajti znano je, da je pridelovanje žita proti pridelovanju drugih sadežev razmeroma še najceneje. Vojni fitni zavod razglašja ravnotako, da oddaja švedsko originalno pšenico, z drago vrečo vred, po 180 K 100 kg, torej mernik brez vreče po kakih 40 K. Če je pri naši mali vrednosti denarja tujezemsko semensko izbrano pšenico mogoče oddajati po 40 K mernik, je naravnost nesramno, če kdo zahteva za domače blago petkrat do sedemkrat toliko. Naj bi se torej vendar tudi kupci, ki te cene plačujejo, konečno vzdržali in plačevali brezmišelnih cen opustili. Dolžnost vsakega konsumenta je, da take izkoriščevalce položaja brezobzirno naznani oblasti, kajti resnica je, da tako drago plačujejo žito po največ le

špekulanti, ki blago potem lačnim svojim bližnjim še dražje prodajajo. Kako pa naj potem država preskrbi konsumente, zlasti revnejše sloje s potrebnimi žili pri primeri ceni, če oderuhi na tak način dobavo žita otežujejo.

— Cene mineralnega olja so se določile na 44 K za 100 kg za privatne rafinerije, med tem ko plačajo državne rafinerije samo 32 K loco Boryslaw. Z ozirom na povišanje cen sirovega mineralnega olja se bodo tudi cene fabrikatov zvišale, in sicer za enkrat samo cene bencina in parafina, cena petroleja pa ostane neizpremenjena.

— Informacije pri trgovski in obrtniški zbornici. Interesente dobe pri trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani pojasnila: o preskrbi čevljev in usnja za civilne delavce v podjetjih, ki so podvrženi zakonu o vojnih dajatvah; o premembi maksimalnih cen za kože, usnje in strojne jermene; o ravnanjih cenah za sadovnice in pokalice v okrožju presojevalnice cen v Ljubljani; o preureditvi bolgarske nakupne centrale. Informacije je le pri krajših poročilih moči dati tudi pisмено.

— Ječmen za pivovarne. Kakor smo izvedeli, namerava letos vlada dati pivovarnam nam ječmena, kakor pretečno leto. Lani so dobile avstrijske pivovarne samo 4 odstotke one množine ječmena, ki so ga porabile normalno pred vojno. Vsega skupaj so dobile lani pivovarne 2000 vagonov ječmena. Nekatere pivovarne so morale variti dvojno pivo, in sicer boljše za industrijske delavce, ter razredčeno, približno 40 odstotno pivo za ostalo prebivalstvo.

— V zadnjih letih se je uvozilo jako mnogo piva iz Ogrske v Avstrijo; tam je namreč vlada odkazala 15 odstotkov ječmena in ne samo 4 odstotke, kakor pri nas. Tudi v Nemčiji so dobile pivovarne razmeroma ravno toliko ječmena, kakor ogrske. Nemške in ogrske pivovarne so dobile torej razmeroma skoro štirikrat več ječmena, kakor avstrijske.

— Ladjedelnica v Trzinu pri Trstu, Cantere Navale Triestino je imela včeraj na Dunaju občni zbor delničarjev. Iz poročila izhaja, da znaša škoda, ki jo trpi družba vsled poškodb poslopj, strojev, orodja, zalog in drugih naprav, 5.276.000 kron, ter škoda na trgovskih ladjah 6.818.309 K. Vojna škoda znaša torej vsega skupaj 12 milijonov 94.510 K, medtem pa delniška glavnica samo 9 milijonov kron. V smislu statuta bi morala družba likvidirati. Zato se predlaga likvidacija podjetja. Ta predlog pa je samo formalnega pomena, ker je družba že sklenila z avstrijsko vlado pogodbo, glasom katere bo tudi vlada sodelovala pri saniranju. Družba je napravila sledeči sanacijski načrt: Delniška glavnica se zmanjša od 9 na 3 milijone kron, in sicer na ta način, da se dosedanja nominalna vrednost delnic skrči na eno tretjino. Lastniki teh delnic izgube torej dve tretjini svojega nominalnega premoženja. Namesto 200 kron, bo vsaka akcija samo 66 2/3 K vredna. Nato se delniška glavnica zviša na 15 milijonov kron, izda se novih 60.000 delnic po 200 kron nominalne s kurzo vrednostjo 250 kron. En del novih akcij prevzame avstrijska vlada, ki bo vrhoteč dala družbi večje posojilo. Da se izvede t. n. načrt, se potrebuje tozadevni sklop obnove zborila delničarjev, ki se je vršil včeraj. Iz poročila izhaja nadalje, da bi družba rabila kakih 30 milijonov kron, ako bi hotela vse restavrirati, kar je vojska poškodovala ali uničila.

— Prisilo sindiciranje na Ogrskem. Kakor smo že poročali, namerava ogrska vlada za vsako industrijsko stroko napraviti prisilno družbo, v katero morajo vstopiti vsa podjetja dotične stroke. Prisilne družbe imajo namen, da preskrbe posameznim podjetjem sirovine, določijo cene ter uredijo vse potrebno za uvoz in izvoz. Vsako podjetje mora prilagiti družbi, koliko sirovini rabi, koliko blaga producira, ter mora naznati svoje odjemalce. Družba predpiše posameznemu podjetju, koliko sme producirati ter mu odkaže trg za njegove proizvode. Ogrska vlada hoče s temi prisilnimi družbami podpreti madžarsko industrijo. Sredstvo, katerega se poslužuje, pa je popolnoma nesposobno. Posledica prisilnega sindiciranja bo samo ta, da bo produkcija padla ter cene industrijskih produktov poskočile. Končno hoče ogrska vlada s prisilnim sindiciranjem onemogočiti vsako ustanovitev nemadžarskih podjetij na Ogrskem. Radi stroške sindiciranja, ki ga namerava uvesti ogrska vlada, je nemogoče, da bi nastalo kako slovaško, romun

Tesarje in mizarje

proti dobremu plačilu (za hrano in stanovanje skrbijo) sprejme **ANTON STEINER**, Ljubljana, Jeranova ulica št. 11. 175

Gimn. abiturijent

išče za čas počitnic (do okt.) inštrukcij, pisarn. dela ali kaj podobnega. — Ponudbe na uprav. »Slov. Naroda« pod »Paradiž št. 4174«.

Delavce in delavke

sprejme takoj v službo strojna tovarna **Samsa & Co** v Ljubljani, Metelkova ulica 4. Zglaševanje od 4—5 popoldne. 2200

SUHE GOBE (gurčke)

kakor tudi druge zaplembe ne podvržene deželne in gozdne pridelke (maline, jagode, med itd.) kupuje po najvišjih cenah. **M. RANT**, Kranj. 2693

Korespondent ali korespondentinja

samostojna moč s prakso se sprejme. — Naslov pove upr. »Slov. Naroda« 4055

V zamojo se v najem

trgovski lokali ali večja skladišča. Kupi se tudi hiša, pripravna za trgovino v Ljubljani. Ponudbe pod »trgovina 4018« na uprav. »Slov. Naroda«.

Štiri lončene peči

proda **Makso Sever**, Ljubljana, Welfova ulica 12. — 4150

Kdor ima ob nenadni izselitvi

2 sob s pripadki, naj ponudi pod »ROSTOKAR« na upravništvo »Slovenskega Naroda«.

Fino KUHARICO

išče boljše rodbina v Trzin. Znanje laščine ni potrebno. — Več pove višji poštini oficijal **Tomazič**, Triška cesta 43.

Sprejme se

krojaški pomočnik pri **Al. Lombar**, Spod. Šiška. 4171

Kupim SODE

za mošt in vino in vinske sesalke (pumpe) po najboljših cenah. **Georg Meizer**, Wetzelndorf pri Gradcu.

Sprejemem

trgovskega pomočnika starejšo ali mlajšo, izurjeno moč, voljašine pristo, hrana in stanovanje v hiši. — **Ivan Ravnikar**, Celje. 4019

Prazne vreče

vsake vrste in suho gobe kupuje vedno in v vsaki množini ter plačuje po najvišjih dnevnih cenah trg. firma **J. Kušan**, Kranj, Gorenj.

Proda se dobro ohranjeno

žensko kolo. Ravnotam se odda tudi večja ali manjša množina fine cikorijske. — Kje, pove upravništvo »Sloven. Naroda«. — 4148

SUHE GOBE

in ogrsko rdečo papriko dobavlja slovenska trdnja **Anton Z. Finzgar**, Varaždin (Hrvaško). 4140

Sprejme se

KONTORISTINJA večja slovenskega in nemškega jezika, ter strojepljiva, z dobrim šolskim spričevali pri **Ivanu Ferdanu** v Ljubljani.

Vsako množino rabljenih

dobro ohranjenih, rabljenih, sodov od vina in žganja v velikosti od 60—700 lit. 4040

ANICA TRAUH

Ljubljana, Bleiweisova cesta 20.

Iščem lokal ali

STANOVANJE z dvema sobama in kuhinjo v mestu, proti nagradi v živilih. Ponudbe pod »lokal 4188« na uprav. »Slov. Naroda«.

Proda se

posestvo, srednje velikosti, z več orali gozda, z gospodarskimi poslopi. Več se izve pri **Ivan Srebotniku**, Sv. Jurij ob Tabornu, Savinjska dolina, Štajer.

Išče se v sredini mesta

meblirana ali ne-meblirana SOBA eventualno s kuhinjo. Prispevalo bi se z živili. Ponudbe na uprav. »Sloven. Naroda« pod »soba 1«. — 4179

POZOR!!!

Karamelo, mente, bonbone v dozi, Fandantkecke, mentol, monza bonbone, kolumbia, priporoča na debelo 4063

G. Darbo

Ljubljana, Mostni trg št. 13. Istotam se prodajo tudi prazni zaboji.

Razglas.

V nedeljo, dne 18. avgusta t. l. ob 3. uri popoldne se prodaja na prostovoljni javni dražbi na Vrhniki 4164

hiša št. 8

z velikim gospodarskim poslopjem, sadnim vrtom in dveriščem. Hiša leži ob državni cesti in v bližini kolodvora in Ljubljane. Natančnejša pojasnila daje **Kmetijska posojilnica na Vrhniki**.

Deklo za vse

sprejme uradniška rodbina. Vpraša se Poljanaka cesta 87, II. nadst. 4160

Hiša v mestu

se kupi. — Ponudbe če mogoče z navedbo cene naj se pošljejo na uprav. »Slov. Naroda« pod: »M. T. 4105«.

Preblavsko SLATINO

(Gajev vrelec) priporoča v večji množini ali posamezne zaboje **Franc Šifer**, zaloga piva Göss, Ljubljana 7. 3893

Kupi se takoj

dobro ohranjena pisalna miza ter ena strojepljiva mizica. Cenjene ponudbe na poštini predal 110, Ljubljana. 4124

V večletni najem se vzame takoj

eventualno kupi srednje posestvo s trgovino ali gostilno, skupaj ali posebej. — Odda se tudi lahko večje posojilo na posestvo. Ponudbe pod: **F. S. poste restante p. Šifer**, Sp. Staj.

Novosti razglednic:

umetniških, ljubavnih, šaljivih, nabožnih, pokrajinskih, pomorskih, takih s kinematografskimi umetniki itd. dobavlja najceneje **Miroslav Eisenberger**, Dunaj V., Schönbrunnerstr. 48. Cenovniki zastoj. 3897

Kupim dobro ohranjeno

žensko kolo, eventualno se tudi zamenja za živila. — Cenjene ponudbe do 20. t. m. pod »žensko kolo 4153« na poste restante, Ljubljana.

100 kron nagrade

tistemu, ki mi takoj preskribi v Ljubljani ali prav v bližini (v vilenem okraju prednost) ugajajoče mi 4156

STANOVANJE

s 3—4 sobami z vsemi pritliklinami.

Trgovci,

zahtevajte takoj cenik neobhodno potrebnih živil pri **komisijskem podjetju v Mariboru**, poštini predal 8. 4143

Vzamem vnaajem

ali kupim gostilno ali trgovino ali malo posestvo karkoli si bode vse enako! Naj bode kjer hoče! — Pojasnila sprejemam pod naslov: »M. S. poste restante **Kobarrid**, Primorsko«. 4122

Več vagonov

živega apna ima naprodaj 4002

Valentin URBANČIČ

Ljubljana. Oddajajo se samo celi vagoni.

Sprejme

LIKARICE se takoj za trajno sprejmo pri **KARLU HAMANNU**. 3603

Natečaj.

Občinska uprava v Dekanih, Istra, sprejme takoj v službo pisarniško moško moč s plačo po dogovoru. Zahteva se: 1. avstrijsko državljanstvo; 2. starost nad 18 let; 3. znanje slovenskega in drugega dež. jezika; 4. znanje knjigovodstva in strojepljiva; 5. dokaz o dovršenih študijih in dosedanjem zaposlenju; 6. Zdravo telesno konstitucijo. — Opremljene prošnje je vpsolati do 25. t. m. upravitelju **Rudolfu Kroganu** v Kopru, Istra.

Krajevna občina Dekani,

dne 6. avgusta 1918. 4135

Vzame se v najem ali kupi

majhna hišica v Ljubljani. Ponudbe pod »ROSTOKAR« na uprav. »Sloven. Naroda« 2334

Sprejmeta se

2 večja mlinarja in več mlinških delavcev v trajno službo v valjni mlin. **Feliks Toman** jun., Domžale. 4036

Kupim vsako množino

medu in čebelnega voska. **FRANC VOKAČ**, LJUBLJANA, Šelenburgova ul. 5. 4175

Profesor dr. pl. VALENTA

odpotojuje do začetka septembra. Kupujem nove in stare

KLOBUKE

moške in damske, mehke, nepreluknjane in ne moljasto blago v vsaki obliki vsaki množini 4020

ANTONIE JIRMUS

PRAGA I., Bilekova 8. Telefon 5247.

Iščejo se pridni zbiralci!**Srbečico, hraste, lišaje**

odstrani prav naglo dr. Flesch-a izvir. postav. varovano »SKABAFORM« mazilo. Popolnoma brez duha in ne maže. Poskusni lonček K 3—, veliki K 5—, porcija za rodbino K 12—. — **Dr. E. Flesch's Kronen-Apotheke (Győr)**, Raab Ogrsko. — Zaloga za Ljubljano in okolico: **Lekarna „pri zlatem jelenu“**, Ljubljana, Marijin trg. 880

Pozor na varstveno znamko „SKABAFORM“**Zamaški:**

stari zamaški od steklenic, nezlomljeni kg K 55.— novi zamaški od steklenic, nezlomljeni kg K 95.— zamaški za sode, šampanjski zamaški, vreče, plahte prevzajem po najboljših cenah po poštenu povzetju na svoje stroške. — Prejšnje vprašanje pri zgoraj določenih cenah ni potrebno. — **Firma J. Reissner**, veletrgovina z vrečami in zamaški, Gradec, Annenstrasse 28. — Telefon 1458. — Posredovalci se dobro nagrade. 3662

Prostovoljna prodaja posestva.

Proda se prostovoljno na lepem in zdravem mestu, 4 km. od Ljubljane ceste ležeče posestvo v velikosti 240 oralov. Od tega je 15 oralov njiv, 5 oralov vrta in sadovnjaka, 4 orale travnika, 7 oralov vinograde, 180 oralov loze, drugo pašniki z novo prizemno hišo in gospodarskimi poslopi. — Cena 350.000 kron. Bližja pojasnila daje **Mijo Ribič** obč. tajnik v Netretiču pri Karlovcu, Hrvaško. 1656

Vsaka dama naj čita

mojo velezanimivo navodilo o modernem negovanju grudi. Iskušen svet pri vpadlosti in pomanjkanju bujnosti. — Pišite zaupno na **Ido Krause**, Požun, Pressburg Ogrsko Schanzstrasse 2. odd./41.

SIGORIN

zatre čudovito naglo 3734

STENICE

vzorčna steklenica 4 K, velika steklenica 16 K, brizgalnica 2 K. Dobiva se v lekarnah in drogerijah. Glavna zaloga za Avstro-Ogrsko: **Lekarna „pri upanju“** Apotheke »zur Hoffnung«, Pécs 45, Ogrsko.

Prva kranjska medicinska drogerija

parfumerija, fotograf. manufaktura itd. Olastv. koncesijonirana prodaja strupov. Ustanovljena leta 1897. **ANTON KANC** Ljubljana, Zidovska ulica 1. Centiki na razpolago.

UMETNO GNOJENJE

bo samo **Vaša korist** toda ne odlagajte! Zahtevajte takoj ponudbo na 20% kalijevo sol in 14% kajnit. Poznejših naročil vsled težavnega uvoza ne bo mogoče izvršiti! — Pojasnila so vam na razpolago! — Jamstvo za kakovost. 3969

Vinko Vabič, veletržec,

Zalec, Spodnje Štajersko.

Nas predobri, iskrenoljubljeni nepozabni sin, brat, stric in svak, gospod

Ernest Petrič,

c. in kr. nadporočnik pri neki letalski stotnici je padel-junaške smrti ob Piavi dne 15. junija t. l. Priporočamo ga v blag spomin. 4165

V Ljubljani, dne 12. avgusta 1918.

Globoka žala oča rodbina

Marija Petričeva in sorodniki.

Potrtega srca javljamo, da je naš ljubljenec

Milan,

učence II. razr. c. kr. višje realke po dolgi bolezni, previden s tolažili za umirajoče, dne 13. avgusta ob 3/4 11. uri ponoči v 14. letu starosti v Gospodu zaspal. Pogreb se vrši 15. t. m. ob 6. uri popoldan. V Postojni, dne 14. avgusta 1918.

Fran Slana, c. kr. okrajni tajnik, Fran, Jelka in Mimica, Marija Slana, starši. brat in sestri.

EDINA SLOVENSKA

VELETRGOVINA Z UMETNIM CVETJEM IN POGREBNIMI POTREBŠČINAMI

ANTON Z. FINZGAR

VARAŽDIN (Hrvaško).

dobavlja samo na veliko: UMETNO CVETJE, NAGROBNE VENCE, OKRASKE, NOGE IN TAPETE ZA RAKVE, TANČICE, MRTVAŠKE ČEVLJE ITD. ITD. SVOJI K SVOJIM! 4076

VABILO**na****XXXVIII. občni zbor**

Kmetijske posojilnice ljubljanske okolice registrirane zadruge z neomejeno zavezo v Ljubljani ki se vrši

dne 29. avgusta 1918 ob pol 4. uri popoldne v posojilnični pisarni, Dunajska cesta št. 18.

Dnevni red:

1. Nagovor predsednika.
2. Poročilo ravnateljstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Odobritev letnega računa.
5. Razdelitev čistega dobička.
6. Sklepanje glede udeležbe pri nanovo se snujočih družbah z omejeno zavezo:
 - a) „Centralni banki za obnovo Primorske“ in
 - b) „Družbi za centralizacijo kamnoseške obrti in za eksploitriranje kamnenih odpadkov v Nabrežini“.
7. Volitev predsednika, podpredsednika in treh članov načelstva.
8. Volitev treh članov nadzorstva.
9. Predlogi združnikov.

V Ljubljani, dne 14. avgusta 1918.

Načelstvo.

Kupim oziroma vzamem v najem dobro idočo trgovino

z mešanim blagom na deželi na Sp. Stajerskem ali Kranjskem. 4142

Proda se sesalka (pumpa)

za vino; cev iz gumije, dolga 40 metrov, železna stiskalnica (preša) za grozdje, filter za vino, zelo fin, blagajna (Wertheim), par ročnih blagajn (kaset) 1 pisalni stroj „Adler“ in več pisalnih miz. Naslov se izve v upravnističu „Slov. Naroda“. 4145

Išče se vzgojiteljica

na posestvo na deželi, ki bi poučevala dvojce otrok za prva ljudskošolska razreda. Ponudbe in vprašanja na upravo „Slov. Nar.“ pod Vzgojiteljica na deželo 4083.

DAMSKA MESEČNA PREVEZA

zdravniško priporočena. Varuje pred otiščanjem, dobro vsesava, piše, komoda in praktična, varčuje perilo, se dobro pere ter ostane vedno mehka. Kompletna garnitura K 8.-, 12.-, 20.-, na leta trpežna K 28.-, 36.-, najfinjša pa K 44.- in K 50.-. Porto 95 vinarjev. V varstvo žensk izmivalni aparat 40.-, 45.- K. Posiljatev diskretna. Higijena. Blaga trgovina Sl. Potoky Dunaj, VI. Stieggasse 15. 1199

Zidarje in težake

za betonsko stavbo sprejme proti dobremu plačilu tovarna Pollak v Kranju.

Emailno posodo, toaletno milo

in drugo prodajam na debelo in drobno dokler traja zaloga 4161
Maks Lajovic, Litija.

Proda se Hotel-Pension „Kaps“

A. Ropret na Bledu

z vso sobno in restavracijsko opremo. — V pritličju so prostori in kleti, primerne za mesarsko obrt, ali za zalogo piva. Natančnejša pojasnila daje 4169

Franz Ropret, Mengeš pri Kamniku.

100.000 i

hvaležnih odjemalcev potrjujejo, da uničevalce koronari RIA-BALZAM v 3 dnevih brez bolečin odstrani kurja odosa, bradavice, roženo kožo. Uspeh jamčen. Cena 3 K 3 lončki 7 K, 6 lončkov 11 K. ZOBOL pri najboljši trdovratnem zobobolu, ko so odpovedala vsa sredstva in pri otihi zobeh. Ob neuspehu denar nazaj. Cena 3 K, 3 pušice 7 K, 6 pušic 11 K. Nič več zobnega kamena ali slabega duha iz ust. Snehobele zobe Vam napravi zobni fluid „KIRIS“. Takojšen učinek. — Cena 3 K, 3 steklenice 7 K. Podgane, miši se popolnoma iztrebi s podganjo smrtjo. Če ni uspeha, denar nazaj. Na stotine zahvalnih pism. Cena 4 K, 3 skatljice 9 K. — Stenice, uši, holci, ščurke uniči radikalno z zalogo vred „THIERA“. — prasek proti mrčesu zraven 2 K. — 3069

KEMENY, Košice (Kassa) Postfach 12 C 31 (Ogrsko).

Najlepši obraz

Popolnoma novi, šudoviti iznajdbi se je slednjič posrečilo v malo dneh brez sledu odstraniti vse pege, ogrce, mozolje, gube, nosno in obrazno rdečico. — Popolno jamsvo. — Oblastveno varovano. — Presenetljivo v največji meri! — Koža postane takoj voljna in mladostno sveža, gube se izgladijo, Vi pa postanete bleščeče lepi in mladi, s tem pa srečni. Na tisoče prostovoljnih zahvalnih pism iz vseh dežel. Najslavitejši strokovni zdravniki sijajno preizkusili. Pišite takoj na L. Decker, Dunaj 56, Fach 19, Abt. 36 nakar dobite ta čudesni recept z navodilom popolnoma zastonj. — Prosi se znamka za odgovor. 4136

Posojilnica v Mariboru

(Narodni dom)
podeli za šolsko leto 1918/19 učno podporo v znesku K 400.— v svrhu obiska c. kr. državne obrtne šole v Ljubljani. — Prošnje, opremljene s krstnim listom ali domovnico ter zadnjim šolskim spričevalom je vložiti do 5. septembra 1918. 4157

Ravnateljstvo.

MLATILNICE

za pogon s silo in z roko, dalje čistilne mlatilnice najnovejše konstrukcije, čistilnice, trijerje, stikalnice za grozdje in sadje, mlince za žito in sadje, gepelje, stamoznice, brzoparilnice, kofe za žganje, brane in pluge ter razne druge poljedelske stroje iz največjih tovarnih, z jamčeno dobro kakovostjo, ima vedno na zalogi

zaloga poljedelskih strojev
Fr. Hitti, v Ljubljani, Martinova cesta št. 2.
Dalje opozarjam na svojo veliko zalogo priznanih in dokazanih najboljših pripravnih za vsako mletje. Dobra in najceno-ročnih mlinov, nejša postrežba vsakemu zjamčena.

Priporočam vžigalnike
granate in ploščate na bencin vseh vrst in kres. kamenčke.
Trgovcem popust.
Puch, Waffenrad, Rambler, Kosmos
vozna kolesa (brez pnevmatik), kolesne dele, gumijevo raztopilo itd. — Razne dele za šival. stroje, olje, čolnice, šivanke in dr. 3316
specijalna trgovina s šivalnimi stroji, kolesi,
Ign. Vok, Ljubljana, Sodna ul. št. 7.

bo od 15. avgusta do 1. septembra
zaprta.
Obrat snajenja perila Karl Hamann ostane nepremeno naprej. 4170

Izurjena prodajalka

papirne stroke (tudi galuterijske) se takoj stalno sprejme. Ponudbe pod: „Papirna stroka“ na upravo „Slov. Naroda“.